Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

№ 183 (8173).

27 сентябрь
сешанба
1983 йил

Баҳоси 3 тийин

Кеча Тошкентда, В. И. Ленин номли СССР Халқлари дўстлиги саройида икки қитъа мамлакатлари адибларининг VII конференцияси очилди.

ТИНЧЛИК, ДЎСТЛИК, ИНСОНПАРВАРЛИК ИДЕАЛЛАРИНИ ҚАРОР ТОПТИРАЙЛИК

Осиё ва Африка ёзувчилари VII конференциясининг очилиши. Суратда: конференция президиуми.

В. Молгачев, Л. Гусейнов ва С. Маҳкамов фотоси.

ОСИЁ ВА АФРИКА МАМЛАКАТЛАРИ ЁЗУВЧИЛАРИ УЮШМАСИ VII КОНФЕРЕНЦИЯСИНИНГ ҚАТНАШЧИЛАРИГА

Осиё ва Африка мамлакатлари ёзувчилари Уюшмасининг 25 йиллиги муносабати билан Тошкент шаҳрида йиғилган шу ташкилот VII конференциясининг қатнашчиларини самимий табриклайман.

Ўтган чорак аср мобайнида Осиё ва Африкада катта ижобий ўзгаришлар содир бўлди. Империалистик мустамлакачилик системасининг харобаларида мустақил давлатлар вужудга келди, бу давлатлар жаҳон сиёсатида тобора сезиларли роль ўйнамоқдалар.

Совет Иттифоқидагилар Уюшмангизнинг фаолиятини, унинг миллий ва социал озодлик, халқлар ўртасида тинчлик ва ҳамжиҳатлик йўлида тараққийпарвар кучлар олиб бораётган муштарак курашга қўшаётган ҳиссасини биладилар ва юксак қадрлайдилар. Осиё ва Африка ёзувчиларининг бадиий асарлари меҳнаткашлар онгини уйғотишга, уларнинг интернационал бирдамлигини мустаҳкамлашга актив ёрдам бермоқда.

Сизларнинг конференциянгиз империализмнинг айби билан халқаро вазият жуда ҳам кескинлашган, ядро ҳалокати хавфи кучайган ниҳоятда мураккаб ва қийин бир пайтда ўтмоқда. АҚШ ва НАТОнинг интенсивлиги жиҳатидан мислсиз ҳарбий тайёргарликлари билан бир вақтда тинчлик, демократия ва миллий мустақиллик кучларига қарши ҳужумлар қилинмоқда, Осиё, Африка, Лотин Америкаси халқларига нисбатан яна «катта тўқмоқ» сиёсати кўтариб чиқилмоқда. Шу боисдан ҳам бугунги кунда инсоният учун ядро урушининг олдини олишдан, бемаъни қуролланиш пойгасини жиловлашдан, империализмнинг агрессив муддаолари йўлига ғов солишдан кўра муҳимроқ ва масъулиятлироқ вазифа йўқ.

Биз шунга асосланамизки, холис ниятли кишиларнинг умумий куч-ғайратлари билан тинчликни қаттиқ туриб сақлаб қолиш ва ҳозирги замон цивилизациясининг ресурсларини миллионлаб кишиларнинг энг муҳим эҳтиёжларини қондиришга, мустамлакачилик ўтмишининг шармандали оқибатларини тугатишга сарфлаш мумкин. Гражданлик бурчи ёзувчидан мана шу юксак мақсадларни амалга ошириш учун курашда актив иштирок этишни талаб қилади. Аминманки, халқлар тинчлиги, тараққиёти билан мустақиллиги йўлидаги кураш масалалари сизларнинг конференциянгизнинг ҳам диққат марказида бўлади, сизларнинг ёзувчилик талантингиз бундан буён ҳам инсониятнинг олижаноб идеалларига хизмат қилаверади.

Сизларга жамоат фаолиятида ва адабий-ижодий фаолиятда катта-катта муваффақиятлар, шахсий бахт-саодат тилайман.

Ю. АНДРОПОВ.

ТОШКЕНТДА ОСИЁ ВА АФРИКА МАМЛАКАТЛАРИ ЁЗУВЧИЛАРИ VII КОНФЕРЕНЦИЯСИНИНГ ТАНТАНАЛИ ОЧИЛИШИ

Кўпгина мамлакатларнинг ранг-баранг миллий байроқлари Ўзбекистон пойтахтининг байрам либосига қўшилиб кетди: тинчлик, халқлар дўстлиги идеалларини қадрлаётган Осиё ва Африка адиблари яна шу ерда йиғилдилар. Улар шонли санани — икки қитъа ёзувчилари биринчи Тошкент анжуманининг 25 йиллигини нишонлаш, ҳозирги замон адабий жараёнининг энг муҳим проблемаларини биргаликда муҳокама қилиш, ўз халқлари ўй-фикр ва орзу-умидларининг чинакам ифодачилари бўлган миллий маданиятларнинг атоқли арбобларини жипслаштирган Африка — Осиё ёзувчилар ҳаракатини янада ривожлантириш йўлларини белгилаб олиш учун денгизлар, тоғлар оша етиб келдилар.

26 сентябрь куни мана шу мўътабар халқаро анжуман қатнашчилари В. И. Ленин номли СССР Халқлари дўстлиги саройига йиғилдилар. Залда чет эллик ва совет таниқли адиблари билан бирга Тошкент меҳнат коллективларининг вакиллари, партия, совет ва жамоат ташкилотларининг раҳбарлари бор эдилар.

Конференция ташкилот комитетининг раиси, СССР Ёзувчилар союзи правлениесининг биринчи секретари Г. М. Марков Осиё ва Африка мамлакатлари ёзувчиларининг VII конференциясини очади.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари **Ш. Р. Рашидов** йиғилиш аҳлига мурожаат этиб, нутқ сўзлайди. Залдагилар Осиё ва Африка мамлакатлари ёзувчиларининг VII конференциясига КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Юрий Владимирович Андропов йўллаган табрикномани узоқ давом этган қарсаклар билан кутиб оладилар.

(Ўртоқ Ю. В. Андроповнинг табрикномаси ва ўртоқ Ш. Р. Рашидовнинг нутқи газетанинг биринчи ва иккинчи бетларида эълон қилинмоқда).

СССР Ёзувчилар союзи правлениесининг биринчи секретари **Г. М. Марков** сўзга чиқади. Бизнинг конференциямиз, деди у, юбилей конференциядир. У адибларнинг 1958 йил кузида бўлиб ўтган биринчи мўътабар учрашувидан кейин йигирма беш йилдан сўнг ўтказилмоқда. Конференция куни кеча ўзининг икки минг йиллигини нишонлаган худди шу қаҳрамонона Тошкент шаҳрида, Осиё ва Африка илғор ёзувчиларининг бирлиги бутун бир ижтимоий ҳаракатга айланган, ана шу ёзувчилар мунтазам учрашувларининг шонли анъанаси вужудга келган худди шу серқуёш, бахтиёр Ўзбекистон диёрида ўтмоқда.

(Давоми иккинчи бетда).

Ўртоқ Ш. Р. РАШИДОВ нутқи

Азиз дўстлар! Ўртоқлар!

Ер юзидаги икки буюк қитъа халқлари озодлиги, тараққиёти ва тинчлиги байроқдорлари, шон-шарафи ва виждони бўлган муҳтарам меҳмонларимиз!

Бизнинг нуфузли конференциямиз номига КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Юрий Владимирович Андроповдан табрикнома келганлигини сизларга маълум қилиш менга жуда катта қувонч бахш этади.

(Ш. Р. Рашидов узоқ давом этган қарсаклар остида ана шу табрикнома текстини ўқиб эшиттиради).

Сизларнинг гулдурос қарсакларингизни, — дейди Ш. Р. Рашидов, — Африка — Осиё ёзувчилари уюшмасининг ҳамда унинг барча кўпдан кўп миллий отрядлари фаолиятига юксак баҳо берганлиги учун, уларнинг халқлар ўртасида тинчлик ва ҳамжиҳатлик йўлидаги, ядро урушининг олдини олиш, қуролланиш пойгасини жиловлаш, инсониятнинг олижаноб идеаллари йўлидаги, империализм ва ирқчиликка қарши муқаддас жангида эзгу ва самимий истаклар билдирганлиги учун Коммунистлар шонли ленинчи партияси билан Совет давлатининг раҳбари Юрий Владимирович Андроповга изҳор этилган астойдил миннатдорчилик белгиси, деб ҳисоблашга ижозат этгайсиз!

Дўстлар!

Бундан чорак аср муқаддам кузнинг худди шундай очиқ кунларида Совет Ўзбекистонининг пойтахти — Тошкентда Осиё ва Африка мамлакатлари ёзувчиларининг биринчи, таъсис конференцияси очилган эди. Ана шу конференция планетадаги икки буюк қитъа илғор адибларини ташкилий ва ижодий жиҳатдан жипслаштиришга асос солди. Барча қитъаларга парвоз қилган, дунёдаги ҳамма тараққийпарвар санъаткорларнинг қалбларига жо бўлган қуйидаги сўзлар айни шу ерда, биринчи Тошкент конференциясининг юксак минбаридан янграган эди:

«Биз ўз ўртамизда адоват уруғини сочишга ва сафларимизни бузишга уринаётган империалистлар билан мустамлакачиларни йўлимиздан улоқтириб ташлаймиз, биз ўзимизнинг бирлигимизни, муштарак идеалларимиз ва муштарак орзу-умидларимизни тасдиқлаймиз. Биз сизларни, бутун дунё ёзувчиларини айрим кишиларга нисбатан ҳам, шунингдек бутун-бутун халқларга нисбатан ҳам қилинаётган барча қабиҳликларга қарши, адолатсизликка, мустамлакачилик ва эксплуатацияга қарши баралла овоз билан курашишга даъват этамиз...

Биз, ёзувчилар, — халқларнинг виждонимиз. Замондошларимизнинггина эмас, шу билан бирга келгуси авлодларнинг ҳам тақдири учун масъулият бизнинг зиммамиздадир.

Биз сизларни халқ турмуши билан боғлиқ бўлган ҳамда ақл-идрок ғалабаси ва Ер юзида адолат тантанаси учун курашда халққа ёрдам қила оладиган адабиётни яратишимизга имкон берадиган ҳақиқатни, гўзаллик ва эркинликни қидиришда биз билан бирга олға боришга даъват этамиз».

Тошкент руҳи — ер юзидаги икки буюк қитъа илғор ёзувчиларининг дўстлиги ва қардошлиги руҳи, замондошларнинг адабий ҳаракатидаги интернационализм ва демократия руҳи шундай вужудга келган эди. Янги тарихий шароитларда санъаткорнинг халқ ишига, инсонпарварлик ва озодлик идеалларига содиқлиги тўғрисидаги энг асосий фикр ана шундай ифода этилган эди. Африка-Осиё ёзувчиларининг қудратли ҳаракатига шундай асос солинган эди.

Йигирма беш йил муқаддам биз Тошкентда ўзимизнинг таъсис конференциямизга йиғилганимизда Африка — Осиё ёзувчилари ҳаракати улкан ва шонли истиқболга эга эканлигига ишонган эдик. Бугун биз ўз юбилейимизни нишонлар эканмиз: дарҳақиқат биз улкан истиқболга эгамиз. Лекин биз шонли ўтмишга ҳам эгамиз — бизнинг ижодий ютуқларимиз, ғоявий душманга қарши курашдаги муваффақиятларимиз, ҳар томонлама ҳамкорликнинг бой тажрибаси бор, деб тўла ҳуқуқ билан айта оламиз.

Чорак аср муқаддам вужудга келган Тошкент руҳи баракали самаралар берди. Бу руҳ тинчликка, халқлар ўртасида дўстлик ва бирликка, мамлакатлар ҳамда қитъаларнинг озодлиги ва равнақи учун курашга даъват этувчи, юксак пафос билан суғорилган ажойиб дил шеърларида ва поэмаларда, романлар ва ҳикояларда, пьесалар ва мақолаларда моддий ифодасини топди.

Нуфузли конференцияларимиз ўтказилган жойлар— Қоҳира ва Байрут, Деҳли, Олмаота ва Луанда Африка ва Осиё ёзувчилари ҳаракати тарихидаги катта босқичлар бўлиб қолди. Шу муносабат билан 1976 йилнинг кузини ҳам эслаш жоиздир. Ўшанда Осиё ва Африка ёш ёзувчиларининг биринчи учрашуви Тошкентнинг порлоқ юлдузлари остида ўтган эди. Келажак ана шу талантли, гражданлик жиҳатдан актив санъаткорларники бўлиб, бизнинг умидларимиз ҳам уларнинг ижодиёти билан боғлиқдир!

Африка-Осиё ёзувчилари уюшмасининг ташкилий ва ижодий фаолияти кўп қиррали ва баракали бўлиб, жуда катта аҳамиятга эгадир. Миллий маданиятларнинг ўнлаб мусаффо чашмаси кенг ва лиммо-лим интернационал оқимга бирлашди. Бинобарин, ҳозирги дунёда ўз кўламлари, географик қамрови, сиёсий, фалсафий, эстетик ва ахлоқ принципларининг аҳамияти жиҳатидан Африка ва Осиё ёзувчиларининг ҳаракати билан рақобатчилик қила оладиган ёки у билан тенг кела оладиган ижодий бирлашма, иттифоқ ёки клуб йўқ.

Бу ҳаракат заиф ривожланган мамлакатларда адабиётларнинг мустақил ривожланишини рағбатлантирди. Ҳаракат ёзувчиларни ғоят муҳим миллий ва умуминсоний проблемаларни ҳал қилишда қатнашишга жалб этди, миллатлараро маънавий ва ижодий алоқаларни мустаҳкамлашга ёрдам берди. Ҳаракат икки қитъа санъаткор зиёлиларининг барча илғор демократик кучларини мустамлакачиликка, империализмга, ирқчиликка, сионизм ва агрессияга қарши биргаликдаги кураш негизида жипслаштирди.

Африка-Осиё ёзувчилари ҳаракатида қатнашаётган ёзувчилар яратган китоблар ва пьесалар, фильмлар ва қўшиқлар доимий эстетик бойликларгина бўлиб қолмай, улар омманинг онгини уйғотадиган ва уни империализм, реакциянинг қора кучларига қарши, ирқий ҳамда миллий зулмнинг барча турлари ва формаларига қарши жангга уюштирадиган қудратли маънавий кучдир.

Дунёда содир бўлган прогрессив ўзгаришларда Африка-Осиё ёзувчиларининг роли ниҳоятда каттадир. Уларнинг ижодий ва ижтимоий куч-ғайратлари барча қитъалардаги халқ оммасининг революцион-демократик ва миллий озодлик ҳаракати билан уйғунлашиб кетди.

Биз Вьетнам халқининг америкалик агрессор устидан қозонган улуғ ғалабасига ўз ёзувчилик ҳиссамизни қўшдик деб, Ангола ва Мозамбикда, Эфиопия ва Кампучияда, Афғонистон ва Никарагуада халқ революцион кучларининг муваффақиятларига жуда бевосита дахлдормиз деб ҳисоблашга ҳақлимиз. Кейинги йилларда Осиё, Африкадаги кўпгина мамлакатларда ва бошқа мамлакатларда рўй берган катта тарихий силжишларга нисбатан ҳам илғор адибларнинг масъулиятли миссияси худди шундай яққол кўриниб турибди.

(Давоми иккинчи бетда).

ДЎСТЛИК ВА ҲАМЖИҲАТЛИК МУҲИТИДА

Осиё ва Африка мамлакатлари ёзувчилари уюшмасининг VII юбилей конференциясида қатнашиш учун Ўзбекистон пойтахтига келган Африка-Осиё ёзувчилари ҳаракатининг ветеранлари билан делегация раҳбарларини икки қитъа адиблари биринчи Тошкент анжуманининг раиси — КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов 26 сентябрь куни қабул қилди.

Дўстлик ва ҳамжиҳатлик муҳитида ўтган суҳбатда тинчлик, халқлар ўртасида дўстликни мустаҳкамлаш учун, термо-ядро уруши хавфининг олдини олиш учун курашда тараққийпарвар ижодкор зиёлиларни жипслаштириш муҳимлиги таъкидлаб ўтилди. Африка ва Осиё ёзувчиларининг чорак аср муқаддам Тошкентда вужудга келган ҳаракати мана шу олижаноб мақсадларга хизмат қилмоқда. Ўша пайтда асос солинган ва ифодали қилиб «Тошкент руҳи» деб аталган юксак озодлик ва инсонпарварлик идеалларини қарор топтириш йўлидаги ҳамкорлик анъаналари яшаб, янада ривожланиб келаётганлиги, турли қитъалардаги тобора кўп маданият арбобларини ўзига жазм этаётганлиги муҳимдир. Ҳозир, АҚШнинг эндиги маъмурияти бошчилик қилаётган империализмнинг реакцион кучлари халқаро кескинликни юмшатиш ишини ҳар қандай воситалар билан барбод этишга уринаётган бир пайтда бу ҳаракат алоҳида аҳамият касб этади.

Суҳбат чоғида Ш. Р. Рашидов партия XXVI съезди қарорларини, КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил май, ноябрь, 1983 йил июнь Пленумларида, ўртоқ Ю. В. Андроповнинг докладлари ва нутқларида баён этилган вазифаларни амалга ошираётган Ўзбекистон ишчилари, колхозчилари, зиёлиларининг бунёдкорлик ишлари ҳақида гапириб берди. Мамлакат экономикасининг таркибий қисми бўлмиш Ўзбекистон халқ хўжалиги комплекс равишда узлуксиз ривожланмоқда. Республиканинг муваффақиятлари — Коммунистик партия, бутун халқ баҳодирона ишларининг, ленинча миллий сиёсат тантанасининг натижасидир. Барча совет кишилари қатори Ўзбекистон меҳнаткашлари ҳам Коммунистик партия билан Совет ҳукуматининг ички ва ташқи сиёсатини якдиллик билан астойдил қўллаб-қувватлайдилар, Ер юзида тинчликнинг ишончли таянчи — социалистик Ватан қудратини меҳнат жабҳасидаги муваффақиятлар билан оширишга интилаверадилар.

Осиё ва Африка ёзувчилари Уюшмасининг Бош секретари Алекс Ла Гума конференция қатнашчиларига кўрсатилган иззат-икром ва зўр эътибор учун Ўзбекистон раҳбарларига, барча меҳнаткашларига чин кўнгилдан миннатдорчилик билдирди, адиблар Тошкент учрашувларининг яхши анъаналари бундан буён ҳам ривожланаверади, тинчлик, озодлик ва социал тараққиёт порлоқ идеалларини азиз билувчи барча ёзувчиларнинг мулки бўлиб қолади, деб ишонч билдирди.

Суҳбатда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари И. Г. Анисимкин, О. У. Салимов, И. Б. Усмонхўжаев, СССР Ёзувчилар союзининг биринчи секретари, Осиё ва Африка мамлакатлари ёзувчилари Уюшмаси VII конференцияси ташкилот комитетининг раиси Г. М. Марков, КПСС Марказий Комитети Маданият бўлими мудирининг ўринбосари А. А. Беляев, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Р. Ҳ. Абдуллаева, Осиё ва Африка ёзувчилари билан алоқа қилувчи Совет комитетининг раиси, Ўзбекистон Ёзувчилар союзи правлениесининг биринчи секретари С. О. Азимов қатнашдилар.

(ЎзТАГ).

ОСИЁ ВА АФРИКА ЁЗУВЧИЛАРИНИНГ VII КОНФЕРЕНЦИЯСИ

ЎРТОҚ Ш. Р. РАШИДОВ НУТҚИ

(Боши биринчи бетда).

Бугун биз «Лотос» журналининг, журнал редакцион коллегиясининг кўп қиррали фаолиятига муносиб баҳо берамиз. Журнал ўзининг эҳтиросли сўзи билан журналхонларни ватанпарварлик ва интернационализм руҳида, тинчлик, демократия, халқлар тараққиёти ва мустақиллиги идеаллари руҳида тарбияламоқда.

Америка империализми бошчилигидаги ўта реакцион кучларнинг социалистик ҳамдўстлик мамлакатларига, Осиё, Африка ва Лотин Америкасидаги мустақил давлатларга қарши мислсиз агрессивлиги яна кучайиб кетган ҳозирги 80-йилларда ёзувчи сўзининг, умуман адабиётнинг роли ва аҳамияти беқиёс даражада ортиб бормоқда.

Юрий Владимирович Андропов бугунги кунда дунёда вужудга келган кескин ва ниҳоятда мураккаб вазиятни анализ қилиб, қуйидагиларни қайд этади: «... Вашингтоннинг ҳозирги сиёсати халқаро вазиятни ғоят хатарли даражада кескинлаштирганлигини кўрмасдан бўлмайди. АҚШ ва унинг бошчилигидаги НАТО блоки кўраётган ҳарбий тайёргарликлар ҳамма замонлар учун мисли кўрилмаган рекорд даражага бориб етди. Вашингтондаги расмий вакиллардан «чекланган», «узоқ давом этадиган» ядро уруши ва унинг бошқа турлари эҳтимоли борлиги тўғрисидаги мулоҳазалар эшитилмоқда... Бизнинг бу масала хусусидаги позициямиз равшан: на кичик, на катта, на чекланган, на ялпи ядро урушига йўл қўйиб бўлмайди. Ҳозир янги уруш оловини ёқувчиларни тўхтатиб қолишдан ҳам муҳимроқ вазифа йўқ».

Планетадаги кенг меҳнаткашлар оммаси ҳамда Женевадаги музокараларнинг муваффақиятли тамомланишидан манфаатдор бўлган соғлом фикрдаги сиёсатчилар, дипломатлар, ёзувчилар ва олимлар Совет давлатининг тинчликсевар сиёсатини чуқур тушунмоқдалар. Ю. В. Андропов олға сурган янги тинчлик ташаббусларига билдирилаётган фикр-мулоҳазалар ана шундан ҳаммадан кўра яққолроқ далолат бериб турибди.

Айни вақтда АҚШнинг бузғунчилик позицияси барча софдил кишиларни ташвишлантирмаслиги мумкин эмас. АҚШ сиёсий реалликларни назар-писанд қилмай, мамлакатимиздан бир томонлама қуролсизланишни талаб этмоқда. Империалистик доиралар социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг тинчлик ташаббусларини барбод этиш ҳамда қуролланиш пойгасининг хатарли даврасини янада авж олдириш учун барча воситалардан фойдаланишга зўр бериб интилаётганлиги ҳам софдил кишиларнинг ҳаммасини ташвишлантирмоқда.

Термо-ядро урушида ғолибларнинг бўлиши мумкин эмас. Ер куррасининг ҳар қандай нуқтасида бошланадиган бу уруш бутун дунёни ўз комига тортади. Мана шуларнинг ҳаммасини охиригача англаб олмоқ учун эски меъзонлар билан фикр юритиш инерциясидан воз кечиш, капиталистик мамлакатлардаги айрим ёзувчиларнинг қалбида ҳамон яшаб келаётган саросималик ва тушкунлик кайфиятларини бартараф этиш зарур.

Улар: хўш, санъаткор давлат тепасида турмаса ва армияларга қўмондонлик қилмаса унинг қўлидан нима иш келарди? деб фикр юритадилар.

У кўп иш қилиши мумкин, деб жавоб берамиз биз ана шундай умидсиз кишиларга. Аввало, кекса авлодга мансуб антифашист ёзувчиларнинг ижодий жасорати, Африка-Осиё ёзувчиларининг кўп қиррали фаолияти, ўттизинчи йиллардаги совет сўз усталарининг илҳомбахш ватанпарварлик ишлари бунга ишонч ҳосил қилдиради.

Улар мардлиги бутун дунёни қойил қолдирган курашчиларнинг авлодларини тарбияладилар. Улар фашизмнинг белини синдирган ғолибларнинг характерларини шакллантирдилар. Уларнинг китоблари қаршилик ҳаракати қатнашчиларининг — Франция, Югославия, Италияда жанг қилган кишиларнинг ва Германиянинг ўзида душманнинг жуда катта кучларини банд этиб турган ҳамда ажал лагерларида мислсиз мардлик кўрсатган немис антифашист курашчиларнинг қалбларини чиниқтирди.

Улар ажойиб самаралар берган интернационал бирдамлик, гуманизм, эркесварликнинг мўъжизакор уруғларини сочдилар. Чили халқининг Пиночет тўдасига қарши тобора кенг қулоч ёзаётган қаҳрамонона кураши, «Першинг» ракеталари ва ҳужум қуролининг бошқа турлари Ғарбий Европада жойлаштирилишига ва урушга қарши қудратли намойишлар ана шундан далолат бермайдими?

Ёзувчи юксак ва олижаноб мақсадлардан илҳомланган тақдирда унинг оташин каломи ҳамиша тинчлик ва тараққиёт ишига хизмат қилиб келди ва миллионлаб кишиларнинг қалбларида хайрихоҳлик акс садосини берди.

Бугунги кунда ҳам адиб қайси тилда ижод қилишидан қатъи назар, унинг учун, умуман Африка-Осиё ёзувчилари ҳаракати учун янги уруш оловини ёқувчиларни тўхтатиб қолишдан кўра муҳимроқ вазифа йўқ. Термоядро уруши хавфига қарши, халқларга шундай хавфни солаётган империализмга ва янги мустамлакачиликка қарши муросасиз ва фидокорона кураш — бу инсон тўғрисидаги, жонажон халқи тўғрисидаги ва бутун инсоният ҳақидаги фикр билан яшовчи ҳар қандай санъаткорнинг имкони бўлган бирдан-бир гражданлик ва ижодий позициясидир.

Бугунги кунда «соф» поэзия қобиғида биқиниб қолиш вақти эмас. Империализм ва ирқчиликка қарши кураш энг юқори нуқтасига етди. Фаластинликлар билан Ливан ватанпарварларининг қони тўкилмоқда. Озодлик учун курашчилар — Жанубий Африка Республикасидаги апартеид қурбонлари ҳалок бўлмоқдалар. Сальвадор ва Никарагуада шафқатсиз олишувлар тўхтамаяпти. Чад узра қора булутлар тобора қуюқлашмоқда.

Ёзувчининг ўрни жанг қилаётган халқнинг сафларидадир. Унинг эҳтиросли сўзи миллий озодлик ва тикланиш ишига ошкора ва ҳалол хизмат қилиши керак. Африка, Осиё ёзувчилар ҳаракати ветеранларининг ўтган чорак аср мобайнида биз жудо бўлган, аммо бугунги кунда ҳам биз билан бирга бўлган кишиларнинг илҳомбахш сўзи — Нозим Ҳикмат ва Николай Тихоновнинг, Патрис Лумумба ва Уильям Дюбуанинг, Агостиньо Нето ва Мухтор Авезовнинг, Сажад Зоҳир ва Мирзо Турсунзоданинг, Юсуф ас-Сибои ва Берди Кербобоевнинг, Ойбек, Ғафур Ғулом ва бошқа кўпгина адибларнинг каломи айни шундай хизмат қилди ва ҳамон хизмат қилиб келмоқда. Улар демократия, гуманизм ва тинчлик тантанасига астойдил ишончларини, кабиҳлик ва зўравонликнинг, социал ва миллий зулмнинг қора кучларига, инсонни жисмоний ва маънавий асоратга солиб, таҳқирлайдиган барча иллатларга нисбатан ўзларининг муросасиз нафратларини васият қилиб қолдириб, оламдан ўтдилар.

Америка империализми билан унинг иттифоқчилари коммунизмга қарши «салб юриши» эълон қилиб ва барча қитъаларда, дунёнинг ҳамма мамлакатларида меҳнаткашлар оммасининг урушга қарши авж олиб кетган курашини бостиришга уриниб, «психологик» урушни тобора кенгайтирмоқдалар. Янги уруш оловини ёқувчилар ёлғон ва туҳматни, тарихни сохталаштиришни, сариқ чақага ҳам арзимайдиган «оммавий» қалбаки адабиётни, сохта илмий модернистик типдаги эстетик назарияларни — шунга ўхшаш бошқа кўпгина нарсаларни монополистик капитал манфаатлари йўлида ишлатмоқдалар.

Реализм улуғ анъаналарига таянувчи ва жаҳон классикаси тажрибасини ижодий ўзлаштирувчи инсонпарвар ёзувчи бошқача фалсафий, сиёсий ва эстетик категориялар билан фикр юритади. Унинг асарлари дунёни бадиий идрок этишнинг сифат жиҳатдан беқиёс юксакроқ босқичидан далолат беради. Бундай ёзувчи шахсни улуғлайдиган инсоннинг порлоқ ва соф фазилатларини қарор топдиради ҳамда жамият ривожланишининг ҳаққоний манзарасини кўрсатиб беради.

Инсоннинг ички дунёсини ва воқеликнинг ўзини реалистик тадқиқ этиш имкониятлари ҳақиқатан ҳам чексиздир. Реализм санъатининг ғоят бой тажрибаси бунга ишонч ҳосил қилдиради. Зотан ўз талантига содиқ бўлган ёзувчиларнинг ижодий индивидуаллиги қанчалик хилма-хил бўлмасин, уларнинг ҳаётнинг объектив боришини бадиий жиҳатдан билишга қаратилган интилишлари албатта тинчлик ва тараққиёт ишига хизмат қилади, социал оптимизмни ва инсониятнинг порлоқ келажаги учун курашга бўлган иродани тарбиялайди.

Тинчлик ва тараққиёт ғояларини қарор топтириш учун курашда адабиётнинг барча жанрлари ва турларидан, санъатнинг ҳамма хилидан фойдаланиш керак. Ҳозирги замоннинг энг ўткир масалаларини ўртага қўяётган сиёсий роман бугунги кунда, айниқса, шуҳрат қозонмоқда.

Илғор ёзувчилар душман кучларининг мафкуравий бузғунчилигига қарши ҳужумкор кураш олиб боришлари керак. Маданият соҳасида янги формаларни тинимсиз излаш, миллий анъаналарни ижодий ривожлантириш, муштарак ижодий принциплар негизида турли тиллардаги адабиётларнинг ўзаро алоқасини мустаҳкамлаш зарурлиги шу билан белгиланади. Эстетик идеал бирлиги муштарак ижодий принципларнинг негизидир. Реал воқелик шу жиҳатдан ниҳоятда катта имкониятларга эга.

Вақт кутиб турмайди. Аср баррикадаларида ўзининг гражданлик бурчини охиригача адо этган жангчилар оламдан ўтмоқдалар. Лекин уларнинг ўрнини муқаддас озодлик ишининг давомчилари ва ворислари — идеология фронти солдатларининг тобора янгидан-янги авлодлари эгаллайдилар.

Африка-Осиё ёзувчилари ҳаракатининг чорак асрлик йўлида ёқимли ва қувончли воқеалар кўп бўлди. Бу ҳаракат озодлик ва тинчликнинг порлоқ идеаллари учун курашда кўпгина ғалабаларга эришди. Аммо бу йўлда талайгина қийинчиликларга, ўз муаммоларига ва қайғули маҳрумликларга дуч келинганлигини ҳам яширмаймиз. Бироқ, ҳаракатимизнинг кучи, унинг соғломлиги ва навқиронлиги ҳам шундаки, ана шу маҳрумликлар Африка-Осиё ёзувчиларининг олижаноб, юксак инсонпарварлик мақсадлари йўлидаги интилишларини уларнинг бирлиги ва метиндек жипслигини заифлаштира олмади. Тошкент руҳи ҳамон яшамоқда ва тантана қилмоқда!

Ҳаётий кучга тўла навқирон Африка-Осиё ёзувчилари ҳаракати шу кунларда узоқ асрлар оша бизгача етиб келган Тошкентнинг поэтик номларида ўз ифодасини топган кўҳна Шарқнинг улуғворлиги ва донишмандлиги билан учрашаётирки, бунда чуқур рамзий маъно бор.

Жазирама чўл-биёбонлар орқали ҳаётбахш воҳалар сари оҳиста йўл очиб борадиган карвон сингари Тошкент ҳам неча юз йиллик тарихга эга.

Шафқатсиз душманлар сон-саноқсиз галаларининг ҳужумлари, қирғин келтирган касалликлар ва ҳамма ёқни вайрон қилган зилзилалар одамларнинг ёстиғини қуритар ва уларни бошпанасиз қолдирар эди. Аммо меҳнат ажални енгаверди. Келажакка ишонч қалбларни чиниқтирди. Шаҳар ҳам афсонавий Феникс қуши каби инсониятнинг чинакам тарихи бошланганлигидан дарак берган янги давр тонготарида озодлик қизил байроғини — социалистик революция байроғини мағрур ва дадил кўтариш учун вайроналар ўрнида қайта қад кўтарди.

Совет ҳокимияти йиллари мобайнида Тошкент барча совет қардош халқларининг иштироки ва беғараз ёрдами билан ўз қиёфасини бутунлай ўзгартирди, мамлакатимизда ва бутун дунёда ҳамма эътироф этган маданият марказларидан бирига айланди.

Азиз дўстлар, ажойиб ҳаракатимизнинг бешиги бўлиб қолган шаҳарда, шу кунларда икки минг ёшга тўлган шаҳарда сизларни чин қалбдан табриклашга ижозат бергайсиз!

Сизларни ишонтириб айтаманки, коммунистлар ленинчи партияси интернационализм, халқлар дўстлиги ва қардошлиги руҳида тарбиялаган совет ёзувчилари, шу жумладан, Ўзбекистон ёзувчилари ҳам бизнинг учрашувимиз муваффақиятли ва самарали ўтиши учун ҳамма ишни қиладилар. Биз учрашувнинг ҳар бир қатнашчиси Тошкентда ўзини ўз уйидагидек, дўстлари ва қариндошлари даврасидагидек ҳис этмоғи учун энг муҳими эса, бу ерда бўлиб ўтадиган катта, жиддий ва самимий суҳбатлар Африка, Осиё ёзувчилари ҳаракатини яна ҳам кескин юксалтиришга, сафларимизни жипслаштиришга, халқлар оммасини тинчлик, тараққиёт ва демократия учун жангга илҳомлантирувчи янги ёрқин асарлаб яратишга ёрдам бермоғи учун ҳамма ишни қиламиз.

Конференция қатнашчилари ҳамда меҳмонларига чин қалбдан, чин юракдан сиҳат-саломатлик, муваффақиятлар ва бахт-саодат тилаймиз. Биз шунга қатъий аминмизки, Осиё ва Африка мамлакатлари ёзувчилари биринчи Тошкент конференциясининг 25 йиллигига бағишланган бу учрашувимиз прогрессив сўз санъаткорларини сиёсий ва ижодий жипслаштириш йўлида янги муҳим босқич, реакция, империализм ва янги мустамлакачилик кучларига берилган яна бир зарба бўлади.

Ишларингизда муваффақиятлар тилайман, азиз дўстлар!

(Ўрток Ш. Р. Рашидовнинг нутқи зўр эътибор бериб тингланди ва бир неча марта қарсаклар билан бўлиниб турди).

ТИНЧЛИК, ДЎСТЛИК, ИНСОНПАРВАРЛИК ИДЕАЛЛАРИНИ ҚАРОР ТОПТИРАЙЛИК

(Боши биринчи бетда).

Бизнинг еттинчи конференциямиз ўзининг миқёси, унда иштирок этаётган делегатлар ва мамлакатларнинг сони жиҳатидан ҳар қачонгидан ҳам кўра, кенг кўламли ва мўътабардир. Бу эса ҳозирги дунёда Африка — Осиё ёзувчиларининг ҳаракати ўсганлигидан ва уларнинг обрў-эътибори ошганлигидан яққол далолат беради.

Биз сизларга қувонч билан: Хуш келибсиз! деб айтамиз. Биз шуни қувонч билан қайд этамизки, «Тошкент руҳи» — шоирона ўхшатишгина эмас, шу билан бирга мавжуд реаллик ҳамдир. Бу — тинчлик ва социал адолат ишини қаттиқ туриб ҳимоя қилаётган адабиётлар ўртасидаги дўстлик ва ҳамжиҳатлик руҳидир. Бу — меҳмондўстлик ва сидқидиллик руҳи бўлиб, шу кунларда қадимий ва абадий навқирон Ўзбекистон диёри ва осмони шу руҳ билан суғорилгандир. Бундай муҳитни вужудга келтиришда эса сўзсиз атоқли ёзувчи ва жамоат арбоби, бундан чорак аср муқаддам худди шу ерда Тошкентда ҳаракатимиз тарихидаги биринчи конференцияни очган Шароф Рашидович Рашидов бошчилигидаги ўзбекистонлик ўртоқларимиз алоҳида роль ўйнадилар.

Бизнинг йўлимиз Тошкентдан бошланган эди, биз яна Тошкентга қайтиб келдик. Босиб ўтилган йўлга назар ташлаш ва янги марраларни белгилаб олиш учун қайтиб келдик. Икки қитъа ёзувчилари ўзларининг адабиёт соҳасидаги проблемаларини ва ер юзида яшовчи барча кишиларни тўлқинлантираётган проблемаларни муҳокама қилиш учун йиғилдилар. Бизнинг йўлимиз Африка, Осиё ёзувчиларининг конференциялари ўтказилган Қоҳира, Байрут, Деҳли, Олмаота, Луанда орқали ўтди, мана шу конференцияларнинг ҳар бири ижтимоий ва маданий воқеа, жаҳон халқларининг бирлик ва ҳамкорлик учун, озодлик ва миллий мустақиллик учун, осмон одамлар учун мусаффо, тинч бўлсин деб олиб борган курашига қўшилган катта ҳиссадир. Биз қилган ишларимиз билан фахрлансак, уларни эсга олсак арзийди!

Биринчи Тошкент конференцияси: «Империализмга қарши, социал тараққиёт учун» курашда ёзувчиларнинг интернационал бирдамлигини Африка — Осиё адибларини бирлаштиришнинг бош принципи деб таърифлаган эди. Бугунги кунда ҳам мамнуният билан шуни айтиш керакки, ҳаракатимиз тарихида мазкур принципга қатъий амал қилиб келинди.

Ветеранлар, ажойиб шоирлар, прозаиклар, драматурглар, бугун биз номларини алоҳида ҳурмат ва миннатдорчилик билан тилга олаётган адиблар: Файз Аҳмад Файз ва Мирзо Турсунзода, Сембен Усмон ва Зулфия, Нозим Ҳикмат ва Комил Яшин, Алекс Ла Гума ва Сажад Зоҳир, Юсуф ас-Сибои ва Субхас Мукержи ҳамда бошқа ажойиб ёзувчилар ҳаракатимиз сарчашмасида турган эдилар. Ижодиёти ва жамоат фаолияти халқаро майдонда юксак даражада эътироф этилган мана шу ва бошқа ёзувчилар Африка — Осиё ёзувчилари ҳаракатини ривожлантириш ва мустаҳкамлаш ишига, унинг обрў-эътиборини муттасил ўстириш ишига кўп куч сарфладилар.

Еттинчи Тошкент конференцияси халқаро аҳвол кескинлашган, тўғрисини айтсак, хатарли равишда мураккаблашиб кетган бир шароитда очилмоқда. Америка империализми бошчилигидаги тинчлик душманлари планетамизни ядро ҳалокатига дучор этмоқ учун тобора зўр бериб уринмоқдалар. Милитаризмнинг, социализмга, демократияга қарши қора кучларнинг бебошлиги мислсиз даражада авж олиб кетганлиги кескинликни юмшатиш ва тинчлик улуғ ишини, инсониятнинг тинчликсевар орзу-умидларини хавф остида қолдирмоқда. Шу тахликали дамларда инсон ақл-заковатининг тантанаси йўлидаги курашда ёзувчи оташин сўзининг роли ҳар қачонгидан кўра кўпроқ ортади. Бугунги кунда ҳар биримизга шу нарса равшан бўлиши керакки, кескинликни юмшатиш ва тинчлик, империализм, сионизм, ирқчиликнинг қонли ёвузликларини фош этиш — замонамиз илғор ёзувчиларининг асосий вазифаси, уларнинг келгуси авлодлар олдидаги муқаддас бурчидир.

Президент Рейган ҳукумати Ғарбий Европада ўртача олисликка учириладиган янги ракеталарни жойлаштириш йўли билан ҳарбий устунликка эришишга интилиб, ўзининг тинчлик иши учун хатарли ҳаракатларини ниқобламоқда, антисоветизм ва антикоммунизмни авж олдирмоқда, ҳеч бир гуноҳсиз кишиларнинг ҳалок бўлишидан ҳам тап тортмай, ҳар қандай жиноий воситалардан фойдаланмоқда.

Олчоқ Америка империализми билан унинг гумашталарига улар яқин ўтмишда Корея ва Вьетнамда тўккан дарё-дарё қон камлик қилмоқда. Империализм бошқа халқларга қарши тўхтовсиз иғвогарликлар қилиш учун баҳоналар топади, кўпинча эса ўзи шундай баҳоналарни келтириб чиқаради. Бунда Рейган жаноблари «гуманизм руҳи», «инсонпарварлик», «христиан аҳлоқи» тўғрисида сафсатабозлик қилишни хуш кўради. Исроил агрессорлари ЖАР ирқчилари билан биргаликда ливанликлар ва фаластинликларни, анголаликлар ва намибияликларни ўлдираётган, Афғонистон, Чили, Сальвадор, Никарагуа ватанпарварларининг қони тўкилишига дахлдор мамлакатнинг давлат арбоблари қандай ахлоқ ва инсонийлик тўғрисида гапиришлари мумкин? Агар буни ахлоқ дейдиган бўлсак, у ҳолда бу инсон зотига душман империалистик ахлоқ бўлиб, мўмай пул манфаатлари тўғрисида, жаҳонга ҳукмронлик қилишнинг урушқоқлик режалари ҳақида гап борганда ҳеч қандай маънавий ва сиёсий тўсиқларни билмайди.

Ўзининг социал ва миллий мустақиллиги учун курашаётган жаҳон халқлари бундай ахлоқнинг нима эканлигини яхши биладилар, уни ўз тажрибаларида тўла синаб кўришган. Бошқа қитъаларда бўлгани каби Осиё, Африка, Лотин Америкасидаги миллионлаб холис ниятли кишилар социалистик мамлакатларга умид билан нигоҳ ташламоқдалар. Социалистик мамлакатлар миллий озодлик, антиимпериалистик ҳаракатларга, халқларнинг янги мустамлакачиликка қарши курашига реал мадад бериб келдилар ва ҳамон мадад бермоқдалар. Улар Совет Иттифоқининг КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси ўртоқ Ю. В. Андропов олға сурган янги тинчликсевар таклифларини хайрихоҳлик билан қўллаб-қувватлаб, кутиб олдилар. Ядро потенциалига эга бўлган давлатлардан бири, бизнинг Ватанимиз — СССР тарихда биринчи бўлиб ўзининг энг замонавий ракеталаридан талайгина миқдорини кўчириб олиб кетиб, йўқ қилиб ташлашга тайёр эканлигини билдирди. Бу — тинчлик сари қўйилган реал, конкрет қадам бўлиб, совет кишиларигина эмас, шу билан бирга ер юзидаги барча халқларнинг ҳам хоҳиш иродаси ва орзу умидларини ифода этади.

Совет ёзувчилари давлатимизнинг изчил ташқи сиёсий йўлини сўзда ҳам, амалда ҳам якдиллик билан қўллаб-қувватламоқдалар. Бу ерга йиғилган кўпгина чет эллик ҳамкасбларимиз ҳам матбуот саҳифаларида, халқаро анжуманларнинг минбарларида туриб кескинликни юмшатиш, мамлакатлар ва халқлар ўртасида ҳамкорлик сиёсатини неча марталаб қўллаб-қувватлаб чиқдилар. Шу боисдан конференциямизнинг кун тартиби Африка, Осиё мамлакатлари жамоатчилигининг, бутун жаҳон прогрессив жамоатчилигининг асосий муддаосини — халқлар тинчлик ва дўстлиги учун курашни кучайтириш, нафрат ва ҳарбий васвасани авж олдираётган империализм ва реакциянинг манфур кучларини тўхтатиб қолиш, инсониятни ядро уруши хавфидан ҳимоя қилиш, унинг бахт-саодати ва фаровонлигини таъминлаш муддаосини шубҳасиз акс эттиради.

Конференция Осиё ва Африка мамлакатларида адабиётларни ривожлантириш билан боғлиқ масалаларни, қадимий анъаналар билан мустамлакачилик зулмидан озод бўлган халқларнинг маънавий ҳаётидан жой олган янгиликлар туташган жойда миллий маданиятларни вужудга келтиришда шу адабиётларнинг ролини ҳам муҳокама қилиши керак. Мазкур адбиётларнинг муваффақиятлари биз, совет ёзувчиларини, совет китобхонларини астойдил қувонтирмоқда. Азиз ҳамкасблар, сизларнинг барча прогрессив ғалабаларингиз биз учун қадрли ва яқиндир. Биз ана шу ғалабаларни доимо эътибор ва қизиқиш билан кузатиб борамиз. Конференция қатнашчиларига шуни маълум қилмоқчиманки, Совет ҳокимияти йиллари мобайнида бизнинг мамлакатимизда Осиё ва Африка ёзувчиларининг асарлари жами 200 миллион нусхадан кўпроқ, салкам 4,5 мингта нашр этилди.

Биз, совет ёзувчилари ҳам чет эллик дўстларни кўп миллатли совет адабиётининг кейинги ютуқлари билан батафсил таништиришларини истардик. Бундай танишувда таржимачилик иши, Осиё ва Африка ёзувчилари уюшмаси доирасида адибларнинг доимий ўзаро алоқалари, «Лотос» журнали ғоят катта роль ўйнаши керак. Кундалик ҳамкорликнинг мана шу барча конкрет ва амалий масалалари ҳам конференциямизда муҳокама этилади, деб умид қиламиз.

Осиё ва Африка мамлакатлари ёзувчиларининг еттинчи юбилей конференцияси муваффақиятли ўтишига ва ўзининг юксак вазифаларини бажаришига аминмиз. Конференция Африка — Осиё адабиётларини янада равнақ топдириш ишига, тинчлик ва тараққиёт ишига, икки буюк қитъа илғор жамоатчилик кучларини планетамиздаги барча халқларнинг яна ҳам кўпроқ жипслаштириш ишига хизмат қилишига аминмиз. Осиё ва Африка ёзувчиларининг овози бутун дунёда янграшига аминмиз, чунки бунда ер куррасининг келажаги қўлларида бўлган миллион-миллион оддий кишиларнинг қайғу-аламини ва азоб-уқубати, қувончи ва илҳоми, мардлиги ва орзу-умиди янграмоқда...

Азиз дўстлар, сизларнинг ҳаммангизга ижодий муваффақиятлар ва шахсий бахт-саодат, ўз халқларингизнинг бахт-саодати ҳамда бизни шу залда бирлаштирган улуғ сўнмас ғоялар йўлида самарали ва фидокорона ишлашингизни тилашга ижозат бергайсиз.

Бутун дунёда тинчлик тантана қилаверсин!

Раислик қилувчи конференция номига бир қанча давлат ва ҳукуматларнинг бошлиқлари, халқаро ва миллий ташкилотларнинг раҳбарлари табрикномалар йўллаганликларини маълум қилди. У Ҳиндистон Бош министри Индира Ганди, МХРП Марказий Комитетининг Бош секретари, МХР Буюк Халқ Хурали Раиси Ю. Цеденбал, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош секретари Перес Де Куэльяр йўллаган табрикномаларни ўқиб эшиттирди. МПЛА—меҳнат партияси Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, МПЛА Марказий Комитетининг секретари Роберту Ди Алмейда, Ангола Халқ Республикаси Президенти, МПЛА — меҳнат партияси раиси Жозе Эдуарду Душ Сантуш юборган табрикномани ўқиб берди. Таниқли Фаластин шоири Муин Бсису Фаластин Озодлик Ташкилоти Ижроия Комитети Раиси Ясир Арафат мактубини ўқиб берди.

Мажлис аҳли Африка — Осиё ёзувчилар ҳаракати намояндаларининг, тинчлик ва тараққиёт учун курашчиларнинг хотирасини бир дақиқа сукут сақлаб ҳурматладилар.

Осиё ва Африка ёзувчилари уюшмасининг бош секретари **Алекс Ла Гума** минбарга чиқади. У Тошкент шаҳрида уюшманинг VII конференциясини ўтказиш ва унинг 25 йиллик юбилейини байрам қилиш имконияти берилганлиги учун Ўзбекистон ҳукумати ва Коммунистик партиясига, республика Ёзувчилар союзига ва СССР Ёзувчилар союзига қизғин миннатдорчилик изҳор қилди.

Менинг табригим, дейди уюшма раҳбари, — бу шунчаки илтифот билан айтилган сўзлар эмас. Бизлар Совет Иттифоқи ва жумладан, Совет Осиёси халқига, ёзувчиларига ва китобхонларига чин қалбдан миннатдорчилик изҳор қиламиз. Бизлар эски дўстлармиз. Бизларга баландпарвоз сўзлар ва табриклар даркор эмас. Бизлар нон-тузингизни тотганмиз ва шунинг учун бизлар Совет Иттифоқидаги дўстларимизга чуқур ва доимий меҳр-муҳаббатимизни изҳор қилишни истаймиз.

Бу ерда ҳозир бўлганлар орасида Осиё ва Африка мамлакатлари ёзувчилари уюшмасига асос солингандан кейин аъзо бўлганлар ҳам бор. Бизларнинг баъзиларимиз уюшмага нисбатан яқинда аъзо бўлиб кирганмиз. Бироқ уюшма ташкил топган пайтда бизларни бирлаштирган туйғу 1958 йилдан анча илгари пайдо бўлган эди. Осиё ва Африка адабиётининг ёши уюшмамиз ёшидан анча каттадир. Биз ёзувчилар ўтмишда ўз халқи виждонининг ифодачиси бўлган кишиларнинг ворисларимиз. Лекин мен шуни айтишим керакки, халқларимизнинг сўнгги чорак аср мобайнидаги қудратли юксалиши миллий мустақиллик, миллий озодлик учун, мустамлакачиликка қарши қаҳрамонона курашдан илҳомланган уюшмамизнинг ташкил топишига имкон берди.

Осиё ва Африка маданияти, адабиёти ва санъати айни сўнгги чорак аср давомида жаҳон маданиятининг бир қисмига айланди. Бизлар буни ғоят камтарлик билан айтмоқдамиз. Чунки улуғ олимларимиз, рассомларимиз ва маданият арбобларимизнинг фикрлари қадимий анъанага эгадир ва у Европада бўлганидек шундай бир юксак даражага эришдими, бу ерда баъзи кишилар маданият соҳасида биринчиликни даъво қилмоқдалар.

Бизнинг даврда Тагор, Ганди, Сун Ят Сен, Кабрал, Нетто, Носир ва шу сингари озодлик учун, маданиятимиз ва миллий ўзига хослигимиз учун бошқа кўпгина буюк курашчиларимизни эсга олайлик. Улар қитъаларимиз халқлари ишини ва маданиятини бутун дунёда беқиёс мардлик билан ташвиқот қилдилар.

Келинглар, уюшмамизнинг ҳозир орамизда бўлмаган марҳум аъзолари хотирасини ҳурмат билан эсга олайлик.

Бизлар шунингдек 1983 йилда инсониятнинг буюк мутафаккири, бутун дунёдаги барча мазлумларнинг устози ва мураббийси Карл Маркс вафотининг 100 йиллигини нишонлаяпмиз. Бизлар Жанубий Америка халоскори Симон Боливар хотирасини эъзозлаймиз. Мен ўйлайманки, бизнинг ҳаракатимиз ўзини ҳақли равишда ана шу буюк кишиларнинг меросхўри деб ҳисоблай олади. Чунки мана шу барча йиллар мобайнида бизлар уларнинг орзу-умидлари амалга оширилиши учун курашдик.

1956 йилда Осиё ёзувчиларининг конференциясида бизнинг уюшмамизни ташкил этиш ташаббуси ўртага қўйилган эди ва 1958 йилда Тошкентда бу уюшмага асос солинди. Уюшмамиз шубҳасиз қитъаларимизда юз берган буюк социал ва сиёсий ўзгаришлардан, айниқса иккинчи жаҳон урушидан кейинги даврда мустақиллик ва миллий озодлик учун кураш ҳаракатлари жадал ривожланганлигидан, жаҳондаги тараққийпарвар кучлар Европада нацизм ва фашизмни, Осиёда милитаризмни, империализмнинг энг реакцион кучларини тор-мор этганлигидан илҳом олди.

Ўшандан бери мустамлака мамлакатлари халқларининг ҳаракатлари кенг ривожланди. Бандунг конференцияси, Осиё ва Африка мамлакатлари бирдамлик ҳаракатининг, қўшилмаслик ҳаракатининг, Африка Бирлиги ташкилотининг юзага келиши, Бирлашган Миллатлар Ташкилотига янги-янги давлатлар аъзо бўлиб кирганлиги — буларнинг ҳаммаси халқларнинг мустақилликни мустаҳкамлашга бўлган иродасидан далолат берди.

Европадаги, шунингдек Осиё ва Кариб ҳавзасидаги кўпгина мамлакатларда Совет Иттифоқи бошчилигидаги социализм системасининг ўсганлиги ва кучайганлиги мустамлакачилик зулмини йўқ қилиб ташлаш учун курашаётган халқларга қудратли мадад бўлди.

60-йилларда қитъаларимизда кўпгина янги мустақил давлатлар юзага келди. Африка қитъасида рўй берган улуғвор ўзгаришлар ва Португалия мустамлакачилиги мағлубиятга учраганлиги Африка жанубида, Зимбабве (Родезия)да Намибия ва Жанубий Африка Республикасида миллий озодлик курашига қудратли омил бағишлади.

Шу даврда Осиё ва Африка халқлари олиб борган кураш ва эришган ютуқлар маданиятнинг гуркираб ўсишини таъминлади. Санъат ва адабиёт миллий озодлик учун, бир вақтлар эзилиб келган халқларнинг миллий ўзига хослигини қарор топтириш учун, анъанавий структуралар нисбати тўғрисидаги масалаларнинг ижобий ҳал этилиши ҳамда фан-техника соҳасидаги ва алоқа воситалари соҳасидаги тараққиёт учун курашнинг муҳим жиҳатлари бўлди.

Бироқ халқларимиз ҳаётида рўй берган туб ўзгаришларга қарамай, Уюшмамизнинг 25 йил давомида мавжудлигига биз ёзувчилар ҳам, умуман халқларимиз ҳам осонлик билан эришмадик.

Бизлар Қўшма Штатлар бошлаган урушда Вьетнам халқи бошига тушган азоб-уқубатларни ҳеч қачон унутмаймиз. АҚШ агрессияси устидан Вьетнам халқининг ғалаба қозонганлиги, шунингдек Лаоснинг ғалабаси ҳамда ягона социалистик Вьетнам ва демократик Лаос ташкил топганлиги — бу жаҳондаги барча тараққийпарвар кучларнинг қаҳрамонлиги ва фидойилиги, бирдамлигига қўйилган абадий ёдгорликдир. Пол Потнинг ҳаддан ташқари шафқатсиз режими қолдирган вайроналарда янги Кампучия барпо этилганлиги инсон руҳининг халқ маданиятини бостирувчи истибдод култепаларидан эртаклардаги феникс қуши каби пайдо бўлишга қодир эканлигини яна бир бор намойиш этди.

1967 йилда сионист Исроил Яқин Шарқда Араб мамлакатларига қарши, сўнгра Фаластин Озодлик ташкилоти раҳбарлигидаги қаҳрамон Фаластин халқига қарши агрессияни авж олдирди. Фаластин халқининг кураши ва қаршилик кўрсатиши фаластинлик адиблар ва шоирларнинг минглаб илҳомбахш сўзлари ва шеърларида абадийлаштирилган. Сионистлар бугунги кунда ҳам араб территорияларини оккупация қилишни давом эттирмоқдалар ва босиб олинган ерларда сурбетлик билан ўзларининг реакцион ва ирқчилик турмуш тарзини ёймоқдалар. Исроил 1982 йилда ўзининг илгариги барча агрессив ҳаракатларига қўшимча равишда АҚШ империализми билан тил бириктириб, бу гал Ливан пойтахти — Байрутга қарши янги сурбетларча хуруж қилди.

Қитъаларимиз халқлари саводхонлик учун, билим, маориф учун курашаётган бир пайтда империализм ва унинг агентлари Сабра ва Шатилада, Кассинга ва Сонэтода, Матола ва Масеруда қонли излар қолдирмоқдалар.

Бизлар АҚШ маъмурияти яқинда Совет Иттифоқига қарши амалга оширган сурбетларча иғвогарлик хуружини қаттиқ қоралашни ўзимизнинг бурчимиз деб ҳисоблаймиз. Можаро учун жавобгар бўлган Марказий разведка бошқармаси ва АҚШдаги бошқа агентликларнинг жиноий манфаатлари йўлида самолёт пассажирлари ҳаётини таҳлика остига қўйиш ва уларни қурбон қилиш — бу империализмнинг ўта шафқатсизлиги ва инсон ҳаёти бойликларини сурбетларча назар писанд қилмаётганлигини кўрсатиб турибди. Бутунлай гуноҳсиз кишиларнинг ўлими учун Кремль эмас, балки Оқ уй жавобгардир. Жаноб Рейган ҳалок бўлган кишиларнинг оилалари олдида жавобгар бўлиши керак.

Рейган маъмурияти вужудга келтираётган телбаларча ядро ҳалокати эҳтимоли оммавий қирғин қуроли тинмай тўпланаётганлигида намоён бўлмоқда. Ядро ҳалокатининг олдини олиш — жаҳондаги барча кишиларнинг ишидир. Бизнинг ядро асримизда инсоният мавжудлигининг ўзи жаҳонни қуролланиш пойгасидан халос қилиш ва инсониятнинг ҳалокат гирдоби сари силжиб боришининг олдини олишга эришиш-эришмасликка боғлиқ бўлиб қолмоқда.

Биз, адиблар, адолатли ва мустаҳкам тинчликни таъминлаш учун олиб борилаётган улуғ курашда иштирок этаяпмиз. Бизлар маданият арбобларининг турли учрашувларида ўз қаламимиздан тинчлик манфаатлари йўлида фойдаланишга ва шу билан ана шу курашга ҳисса қўшишга қасамёд қилганмиз. Бизнинг овозимиз яқинда Прагада бўлиб ўтган тинчлик ва ҳаёт учун, ядро урушига қарши кураш жаҳон ассамблеясида баралла янгради.

(Давоми учинчи бетда).

ОСИЁ ВА АФРИКА ЁЗУВЧИЛАРИНИНГ VII КОНФЕРЕНЦИЯСИ

ТИНЧЛИК, ДЎСТЛИК, ИНСОНПАРВАРЛИК ИДЕАЛЛАРИНИ ҚАРОР ТОПТИРАЙЛИК

(Боши 1- ва 2-бетларда).

Бизлар асарларимизда тинчлик учун курашни давом эттирамиз. Бизлар инсоннинг ижобий хусусиятларини, инсонпарварлик ва эзгуликни, севгини ва ҳамжиҳатликни ҳимоя қиламиз!; бизлар ҳамиша одамлар ўртасида адоват ва нафрат уйғотаётган салбий хусусиятларни қоралаймиз. Биз, ёзувчилар, кишиларимиз онгига таъсир қила оламиз. Бизлар кишиларимизнинг ҳаётни яхшироқ тушунишларига ва уларни ҳаёт учун курашга илҳомлантиришга кўмаклаша оламиз. Бизлар шундай қилишга азму қарор берганмиз. Эҳтимол айрим кимсалар бизларни бир ёқламаликда айблашлари мумкин. Лекин бизлар икки хил жаҳон системасидаги бирон-бир давлатга «ўта буюк давлат» ёрлиғини қўйиб, уларни бир-бирига тенглаштирмоқчи эмасмиз. Бизлар тараққиётни ҳимоя қилувчи система билан реакцияни ҳимоя қилувчи система мавжуд деб ҳисоблаймиз. Тинчлик учун курашчилар ҳам бор, вайронгарчилик ва уруш тарафдорлари ҳам бор. Улар ўртасида чегара қўйишдан ҳам чўчимаймиз. Биз, ёзувчилар империалистларга қаршимиз, бизлар империализм ҳам бор, унга қарши курашувчилар ҳам бор, деб биламиз. Кимлар тинчлик тарафдорию, кимлар уруш тарафдори? Бу ҳозирги замонда берилаётган саволдир. Империализмнинг бутун дунё кўламида мағлубиятга учрашигина мана шу саволга узил-кесил жавоб бера олади. «Учинчи дунё» деб аталмиш мамлакатлардаги даҳшатли шароит учун кимлар жавобгар? ЮНЕСКО саводсизлик даражаси қашшоқлик даражаси билан қарийб баб-баравар эканлигини кўрсатади. Жаҳондаги энг қолоқ 25 та мамлакатда саводсизлик даражаси 80 процентдан ошади. Кўпгина мамлакатларимизнинг жуда катта куч-ғайрат сарфлашларига қарамай, 1980 йилда жаҳондаги 6 ёшдан 17 ёшгача бўлган 322 миллион бола мактабга бора олмади.

«Учинчи дунё» адибларининг бундай фактга тоқат қилишлари жуда қийин. Аммо бу нарса фақатгина узоқ давом этадиган сиёсий кураш натижасидагина кенг халқ оммасининг маданий бойиши мумкинлигига яна бир карра ишонч ҳосил қилдиради. Маданият ва сиёсат бир-бирини ўзаро тўлдиради ҳамда маданий революция ўзагини ташкил этади. Шу туфайли уюшмамиз сиёсатга ва халқларнинг империализмга, эски ва янги мустамлакачиликка, одамлар ўртасидаги муносабатларда ҳар қандай формадаги ғайри инсоний ирқчилик кўринишларига қарши курашига ҳеч қачон панжа орасидан қараб келган эмас.

Бизлар ҳозир Уюшмамиз 25 йиллигига бағишланган VII конференциямизни очдик ва Уюшмамизнинг 25 йиллигини байрам қиламиз. Секретариат Уюшманинг ўтган даврдаги фаолияти ижобий бўлди, деб ҳисоблайди. Кўриниб турибдики, ҳали кўпгина ишлар қилиниши керак. Бизлар конференция қатнашчилари ишимизни яхшилаш йўллари ва воситаларини муҳокама қиладилар, деб умид қиламиз. Сезгирлик ва ижод бизнинг шиоримиз бўлиб қолиши ҳамда халқларимизга тинчликни таъминлаш учун кураш диққат марказида бўлиши лозим.

Конференциямизга ҳар жиҳатдан муваффақиятлар тилайман.

Миллий ўзига хослик ва ўз халқлари учун тинчлик йўлида курашаётган Осиё ва Африка ёзувчиларига муваффақиятлар ёр бўлсин.

Бошқа қитъалардан бу ерга келган дўстларимизга муваффақиятлар ёр бўлсин.

Яхши қабул қилганликлари учун Ўзбекистон халқига ва ёзувчиларига ҳамда СССР Ёзувчилар союзига катта раҳмат.

Тошкентликлар ёш авлодининг намояндалари конференция қатнашчилари ва меҳмонларни табриклайдилар.

Осиё ва Африка ёзувчилар ҳаракатининг ветеранларидан бири, покистонлик машҳур адиб «Халқлар ўртасидаги тинчликни мустаҳкамлаш учун» халқаро Ленин мукофоти лауреати, «Лотос» журналининг бош редактори **Файз Аҳмад Файз** сўзга чиқади. У Осиё ва Африка мамлакатлари ёзувчиларининг 1958 йилда Тошкентда бўлиб ўтган биринчи конференциясининг якунловчи Декларацияси қуйидаги сўзлар билан бошланганлигини эслатиб ўтади:

«Адабиёт ишчи халқларимиз тақдири билан мустаҳкам боғланган ва озодлик, мустақиллик, миллий суверенитетга эришилган ҳамда мустамлакачилик ва ирқчилик тугатилган шароитдагина адабиётлар чинакам равнақ топиши мумкинлиги адабий ижодни тўла ривожлантиришнинг шартидир, деган ишонч бизларни бирлаштирди».

Якдиллик билан қабул қилинган Декларация ва тегишли резолюциялар Осиё ва Африка ёзувчилари Уюшмаси ташкил топганлигидан дарак берди. Бу эса бир гуруҳ ташаббускор адибларнинг таклифи бўлиб қолмай, балки тамомила қонуний воқеа эди. Осиё ва Африка мамлакатлари ёзувчилари ва зиёлиларининг фикри ва қалбида йиллар давомида етилган ғоя рўёбга чиқди.

Биз, биринчи конференцияга тўпланган ўттиз тўрт мамлакатнинг икки юз нафар вакили учун бу воқеа орзу-ниятларимизнинг рўёбга чиқиши бўлди. Биз буни узоқ давом этган мустамлакачилик қуллиги даврида орзу қилган эдик. Бу воқеа илгари учрашмаган дўстларимизнинг қайта бирлашиш байрами, севишган ва асрлар давомида бир-биридан ажратиб қўйилган кишиларнинг дийдор кўришиш байрами бўлди.

Учрашув қувончи учун, орзу-ўйларимиз рўёбга чиққанлиги учун бизлар, Тошкент шаҳри, сендан, ўзбек халқи, сендан, ҳурматли ўртоқ Шароф Рашидов, сиздан миннатдормиз.

Бугун бундан беш йил муқаддам шу ерда ташкилотимизнинг йигирма йиллигини нишонлаганлигимиз каби юбилейимизни байрам қилмоқ учун яна сизларнинг меҳмондўст диёрингизда йиғилдик, ўзбекистонлик азиз дўстлар, биз сизларга яна бир бор ўзимизнинг меҳр-муҳаббатимиз ва ташаккуримизни изҳор этамиз.

Бундан йигирма беш йил муқаддам ажойиб ёзувчиларнинг бутун бир туркум авлодини тўплаган анжуманда иштирок этиш бахтига муяссар бўлган баъзи бирларимиз учун шу учрашув қувончига қайғу ҳам қўшилмоқда. Биз энди орамизда бўлмайдиган азиз дўстларимизни: Николай Тихонов, Алексей Сурков, Константин Симонов, Мухтор Авезов, Муса Ойбек, Берди Кербобоев, Мирзо Турсунзода, Нозим Ҳикмат, Сажад Зоҳир, Кришан Чандр, Мао Дунь ва бошқа кўпгина адибларни қайғу билан эсга оламиз. Шу куни уларнинг хотираси учун меҳр-муҳаббатимиз ва иззат-ҳурматимиз чечакларидан гулчамбар қўяйлик.

Файз Аҳмад Файз адабиётнинг социал турмуш билан алоқаси, ёзувчининг жамият иллатларига қарши эзгулик ва адолат тантанаси учун курашишга ва шу тариқа дунёни қайта қуришга кўмаклашиш бурчи каби принциплар узоқ тарихий илдиз отганлигини қайд этиб, илғор адабий ҳаракатларнинг ривожланиш йўлларини кўрсатиб ўтади, бир томондан Россиядаги социалистик революциянинг илҳомбахш сиёсий ғояси ва иккинчи томондан марксистик тафаккурнинг ғоявий раҳнамолиги ана шу ҳаракатларнинг асосий йўналишини белгилаб берган ҳал қилувчи омиллар бўлганлигини таъкидлайди.

Иккинчи жаҳон уруши майдонларида тўпларнинг овози ўчишга улгурмасданоқ, дейди адабий ҳаракат ветерани, Хиросима билан Нагасаки инсоният тарихида энг кўп ажал уруғини сочувчи ва вайронгарчилик келтирувчи қуролнинг ваҳшиёна синовига дучор бўлди. Америкаликлар ядро девини бандидан бўшатиб юбордилар. Ўша кундан бошлаб ядро қуролининг мудҳиш кўланкаси планетамиз узра катта хавф солиб турди, аммо у ҳеч қачон ҳозиргидек шу қадар мудҳиш тус олмаган эди. Ана шу воқеадан кейин бир оз вақт ўтгач, америкаликлар корейс халқига қарши уруш бошладилар, шундан кейин эса бошқа халқларга бирин-кетин ҳужум қилинди. Шу нарса ҳисоблаб чиқилганки, иккинчи жаҳон уруши тугаганидан сўнг ўтган даврда америкаликлар Осиё, Африка ва Лотин Америкасида империалистик ва янги мустамлакачилик қарамлигидан халос бўлишга ёки ўз мамлакатларида эскирган реакцион ижтимоий системани ўзгартиришга интилган мамлакатларда ҳар ўн тўрт ойда ҳукуматларни ағдариб ташлашга, уларни қўпоришга ёки беқарор қилишга уриниб келганлар.

Америкаликлар Вьетнамдан шармандаларча жўнаб кетганларидан кейин бу жараён бир оз вақт тўхтаб қолди. Аммо Рональд Рейган ҳокимият тепасига келгандан кейин америкалик қузғунлар ва уларнинг ирқчи иттифоқчилари Сальвадор ва Никарагуада, Анголада ва уч қитъанинг бошқа оловли нуқталарида яна бедодлик қилмоқдалар.

Эҳтимол бирон-бир киши: буларнинг ҳаммасининг адабиётга ёки Осиё ва Африка ёзувчилари уюшмасига нима дахли бор? деб сўраб қолиши мумкин. Уларга мен: бевосита даҳлдордир! деб жавоб қайтараман.

Қўшма Штатлар ташаббускори бўлган ядро қуроллари билан қуролланиш пойгаси оқибатида йўқ бўлиб кетишдек даҳшатли хавф планета узра пайдо бўлган бир пайтда ёзувчи, инсон ва гражданин четда тура олмайди.

Тошкентдаги биринчи конференция бутун дунё ёзувчиларини айрим кишиларга нисбатан ҳам, шунингдек бутун-бутун халқларга нисбатан ҳам қилинаётган барча қабиҳликларга қарши, мустамлакачиликка, ирқчилик ва эксплуатацияга қарши баралла овоз билан курашишга даъват этганлигини эслатиб ўтамиз. Нотиқ цивилизацияни ядро ҳалокати хавфидан қутқариб қолиш — бугунги кунда инсоният олдида турган ғоят муҳим вазифа эканлигини таъкидлайди. Биз, деди у, бутун планета ёзувчиларини кескинликни юмшатиш ва тинчликни ҳимоя қилишга, милитаризм ва урушга қарши курашга баланд овоз билан даъват қиламиз.

Одамларга ёруғлик ва иссиқлик келтирган Прометейга ўхшаш ёзувчиларнинг юксак миссиясини акс эттирувчи шеърий сатрлар янграйди. Бу сатрларни авторнинг ўзи — Кабарда-Балқар шоири, СССР ва РСФСР Давлат мукофотларининг лауреати **Қайсин Қулиев** ўқийди.

Конференциянинг очилиш маросимида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари Е. А. Айтмуротов, И. Г. Анисимкин, В. К. Михайлов, О. У. Салимов, И. Б. Усмонхўжаев, Н. Ж. Худойбердиев, Н. М. Маҳмудова, У. У. Умаров, КПСС Марказий Комитети Маданият бўлими мудирининг ўринбосари А. А. Беляев, авторлик ҳуқуқлари Бутуниттифоқ агентлиги правлениесининг раиси К. М. Долгов, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари Г. М. Орлов, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари Р. Ҳ. Абдуллаева, Қ. А. Аҳмедов, В. Г. Духанин, Б. Р. Раҳимов, М. Т. Турсунов, А. Р. Хўжаев, таниқли маданият арбоблари, Ўзбекистон пойтахти жамоатчилигининг намояндалари ҳозир бўлдилар. В. И. Ленин номидаги СССР Халқлари дўстлиги саройида МХРП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, МХРП Марказий Комитетининг секретари, Монгол — Совет дўстлиги жамияти Марказий кенгашининг раиси Дамдингийн Гомбожав бошчилигида Ўзбекистон ССРда МХР кунларида қатнашаётган Монголия делегациясининг аъзолари, Совет — Монгол дўстлиги жамияти правлениесининг раиси, икки марта Совет Иттифоқи Қаҳрамони, СССР космонавт-учувчиси В. В. Горбатко бор эди.

Конференция қатнашчилари учун санъат усталари концерт қўйиб бердилар.

(ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН САНОАТИНИНГ МУВАФФАҚИЯТИ

Ўзбекистон ССР Марказий статистика бошқармасининг хабар беришича, республика саноат корхоналарининг коллективлари 1983 йил январь—сентябрь ойларида маҳсулотни реализация қилиш планини муддатидан илгари, 26 сентябрда бажардилар.

Қўмир ва нефть қазиб чиқариш, газ конденсати, машинасозлик, ип газлама ва шойи газлама, трикотаж буюмлар, пайпоқ, чарм пойабзал, қаймоғи олинмаган сут маҳсулоти ва бошқа бир қанча маҳсулот турларини ишлаб чиқариш планларининг ошириб бажарилиши кутилмоқда.

(ЎзТАГ).

«ОҚ ОЛТИН» ХИРМОНИГА

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА ШУ ЙИЛ 26 СЕНТЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

Биринчи устун — районлар, иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта, учинчи устун — мавсум бошидан буён, тўртинчи устун — шу жумладан бир кунда машинада, бешинчи устун—мавсум бошидан буён (планга нисбатан процент ҳисобида)

Бўка	4,00	21,65	4,06	13,98
Оққўрғон	3,26	19,76	3,58	13,62
Бекобод	2,20	18,19	1,38	3,64
Янгийўл	2,01	17,68	1,05	4,31
Коммунистик	2,20	16,80	2,41	9,40
Пискент	2,29	16,17	1,72	5.15
Чиноз	2,00	14,71	0,92	3,64
Ғалаба	2,32	13,15	2,28	10,60
Ўрта Чирчиқ	1,59	12,81	1,80	6,85
Область бўйича	2,56	17,10	2,33	8,56

ОБЛАСТЬ МАТБУОТ МАРКАЗИ ХАБАР ҚИЛАДИ:

БИРИНЧИ ОТРЯД КАРВОНБОШИ

● КОММУНИСТИК. Ўтган куни район хўжаликларида 650 тонна пахта тайёрланди. Унинг 523 тоннаси «зангори кема» бункерларидан тўкилди. 140 та машинанинг ҳар бири билан ўртача 3,7 тоннадан «оқ олтин» йиғиштириб олинди.

Районда машина териминииг унумли бўлишини таъминлашда «Политотдел» колхози қўшаётган ҳисса, айниқса, салмоқлидир. Механик-ҳайдовчилардан Абдушукур Қурмашев ўтган куни 12 тонна, Абдумутал Шеркаев эса 11,3 тонна пахта териб бердилар.

Биринчи терим-транспорт отряди механик-ҳайдовчилари хўжаликдагина эмас, балки районда карвонбошилик қилмоқдалар. Шу терим-транспорт отрядининг ўзи ўтган куни 108 тонна, яъни йиллик планнинг беш проценти миқдорида пахта тайёрлади. 17 механик-ҳайдовчини бирлаштирган отрядда меҳнат интизоми қатъий йўлга қўйилган. Сиёсий комиссар Герасим Югай оммавий-сиёсий ишларни намунали олиб бораётир.

БАЛЛИ, ЧЎЛҚУВАРЛАР!

● БЕКОБОД. Абдуқодир Раҳимжонов бошлиқ бригада пахтакорлари бу йил чўл бағридан 30 гектар ерни ўзлаштириб, биринчи марта чигит экишган эди. Эртаки ва мўл ҳосил етиштириш учун олиб борилган кураш ғалаба билан якунланди. Бригада коллективи ҳар гектар қўриқ ердан 20 центнердан «оқ олтин» йиғиштириб олиб, «Коммунизм» колхозида биринчи бўлиб пахта тайёрлаш йиллик планини бажарди.

Эндиликда 40 центнерлик хирмон учун кураш давом эттириляпти. Жамол Турғунов, Заваржон Бегимқулова, Анорхон Донобоевалар кўпмингкилограммчи теримчилар баҳсида пешқадамлик қилишяпти. Уларнинг ҳар бири мавсумда 10—12 тоннадан пахта териш мажбуриятини олишган.

ПЛАН 8 ИШ КУНИДА

● БЎКА. Фрунзе номли колхознинг Акбар Мирзажонов етакчилик қилаётган бригадаси аъзолари ҳам пахта тайёрлаш йиллик планини муддатидан илгари 8 иш кунида бажарганликлари ҳақида ғалаба рапорти бердилар. 45 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 31 центнердан ҳосил йиғиштириб олиниб, унинг ҳаммаси биринчи сортга сотилди.

Бригада пахтазорларида терим қизғин давом этяпти. Эндиги марра 45 центнердир. Мавжуд имкониятларни ҳисобга олган бригада коллективи мажбуриятни ҳам 10 октябрдан кечиктирмай бажаришга қарор қилди. Айни кунларда бригаданинг моҳир механик-ҳайдовчиси Тошмирза Қўшмирзаев смена давомида 20 тоннага етказиб пахта териб, хирмонга барака киритяпти.

БОЙТЎРАНИНГ РЕКОРДИ

● ШУ РАЙОНДАГИ Тимирязев номли колхоз механик-ҳайдовчиси Бойтўра Эргашев ўтган куни ўз машинаси бункеридан 25 тонна «оқ олтин» тўкиб мавсум рекордини ўрнатди.

Бойтўранинг мусобақадошлари Саттор Мелиев ва Ҳуррам Эшонқуловлар ҳам машиналарини тўхтовсиз ишлатиб, кунига 15—16 тоннадан пахта териб тўкмоқдалар.

КУНИГА 5—6 ПРОЦЕНТДАН

● ЎРТА ЧИРЧИҚ. Кунига йиллик планнинг 5—6 проценти миқдорида пахта топшираётган «Ленин йўли» колхози район хўжаликлари ўртасида ташкил этилган социалистик мусобақада пешқадамликни қўлдан бермаётир. Муҳаммадали Салоҳиддинов, Қаҳҳор Раимқулов, Баттол Шириновлар раҳбарлик қилаётган бригадаларда ҳозирнинг ўзидаёқ йиллик планнинг 50—55 проценти миқдорида пахта тайёрлаб қўйилди.

Колхоз механик-ҳайдовчилари ўртасида ташкил этилган меҳнат беллашуви кун сайин қизғин тус олаётир. Анорбой Аҳмедов, Жўлан Пўлатов, Убайдулла Назаров сингари тажрибали механик-ҳайдовчилар кунига 7—8 тоннадан пахта теришмоқда.

«МЕДИК-83» ОЛҒА ИНТИЛАДИ

● ПИСКЕНТ. Медицина ходимлари далаларга чиқишиб, пахтакорлар соғлиғини муҳофаза қилиш билан бирга йиғим-теримда ҳам актив иштирок этмоқдалар. Сентябрь ойининг бешинчи беш кунлигига якун ясалганда медицина ходимларининг ҳашарчилар ўртасидаги мусобақада ғолиб чиққанликлари маълум бўлди.

100 кишини бирлаштирган «Медик-83» отряди аъзолари кунига 6—6,5 тонна пахта териб бермоқдалар. Улар мавсумда 200 тонналик хирмон уйишга сўз беришган.

Шунингдек, 2 та кўчма амбулатория ҳам бевосита пахтазорларда дала меҳнаткашларига хизмат кўрсатяпти. Пахтакорлар Раҳим Ғофуров, Ботир Зоиров, Раҳима Избосарова сингари тажрибали врачлар хизматидан мамнун бўлмоқдалар.

ҲИММАТИ БАЛАНД ОТАХОНЛАР, ҲОРМАНГИЗ!

● ЯНГИЙЎЛ. Район партия, меҳнат ва уруш ветеранларининг областдаги барча пенсионерларга, уй бекаларига мурожаати ҳамма ерда кенг қўллаб-қувватланмоқда. Бу ватанпарварлик ташаббусининг издошлари сафи кенгайиб бораётир.

Н. Ниёзов номли колхозда ҳам 20 кишидан иборат пенсионерлар бригадаси ташкил этилди. Хошим ота Норқулов бошлиқ нуроний кексаларнинг ҳар бири мавсумда тўрт тоннадан пахта териб бериш мажбуриятини олишган.

Айни кунларда Абдунаби ота Абдурасулов, Раҳимберди ота Раҳмоновлар 25—30 килограммдан пахта териб, колхоз хирмонига барака киритишяпти.

МУСОБАҚА ИЛҒОРЛАРИГА ҚИЗИЛ БАЙРОҚЛАР

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети 1983 йил сентябрь ойининг бешинчи беш кунлигида давлатга пахта сотиш юзасидан областлар, районлар, совхозлар ва колхозлар ўртасидаги социалистик мусобақа якунларини кўриб чиқдилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил Байроқлари қуйидагиларга берилди:

Тошкент области. Бу область пахта тайёрлаш планини 17,10 процент бажарган ва беш кунликда пахта тайёрлашнинг 9,54 процент ўсишини таъминлаган, бутун пахта биринчи сортга қабул қилинган;

Фарғона области. Бу область пахта тайёрлаш планини 25,54 процент бажарган ва беш кунликда пахта тайёрлашнинг 9,65 процент ўсишини таъминлаган, бутун пахта биринчи сортга қабул қилинган;

Бухоро областининг Ромитан райони. Бу район пахта тайёрлаш планини 35,52 процент бажарган ва беш кунликда пахта тайёрлашнинг 15,64 процент ўсишини таъминлаган, бутун пахта биринчи сортга қабул қилинган;

Қорақалпоғистон АССРнинг Қораўзак райони. Бу район пахта тайёрлаш планини 21,54 процент бажарган ва беш кунликда пахта тайёрлашнинг 15,56 процент ўсишини таъминлаган, бутун пахта биринчи сортга қабул қилинган;

Сурхондарё областининг қўриқ Ленин йўли райони. Бу район пахта тайёрлаш планини 26,15 процент бажарган ва беш кунликда пахта тайёрлашнинг 11,60 процент ўсишини таъминлаган, бутун пахта биринчи сортга қабул қилинган;

Навоий областининг Қизилтепа райони. Бу район пахта тайёрлаш планини 27,34 процент бажарган ва беш кунликда пахта тайёрлашнинг ингичка толали пахтани қўшиб ҳисоблаганда 8,15 процент ўсишини таъминлаган, бутун пахта биринчи сортга қабул қилинган;

Фарғона область, Киров районидаги СССР 60 йиллиги номли совхоз. Бу совхоз пахта тайёрлаш планини 31,73 процент бажарган ва беш кунликда пахта тайёрлашнинг 22,95 процент ўсишини таъминлаган, бутун пахта биринчи сортга қабул қилинган;

Тошкент область, Бўка районидаги Фрунзе номли колхоз. Бу колхоз пахта тайёрлаш планини 54,60 процент бажарган ва беш кунликда пахта тайёрлашнинг 28,42 процент ўсишини таъминлаган, бутун пахта биринчи сортга қабул қилинган.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил Байроқлари қуйидагиларда қолдирилди:

Қашқадарё область, Нишон районидаги қўриқ «Гулбоғ» совхози. Бу савхоз пахта тайёрлаш планини 59,7 процент бажарган ва беш кунликда пахта тайёрлашнинг 25,20 процент ўсишини таъминлаган, бутун пахта биринчи сортга қабул қилинган;

Сурхондарё область, Ленин йўли районидаги Будённий номли совхоз. Бу совхоз пахта тайёрлаш планини 31,53 процент бажарган ва беш кунликда пахта тайёрлашнинг ингичка толали пахтани қўшиб ҳисоблаганда 17,23 процент ўсишини таъминлаган, бутун пахта биринчи сортга қабул қилинган;

Навоий область, Қизилтепа районидаги «Партия XXII съезди» колхози. Бу колхоз пахта тайёрлаш планини 38,51 процент бажарган ва беш кунликда пахта тайёрлашнинг ингичка толали пахтани қўшиб ҳисоблаганда 14,03 процент ўсишини таъминлаган, бутун пахта биринчи сортга қабул қилинган.

* * *

Тошкент область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитети районлар, колхозлар ва совхозлар ўртасида пахта йиғим-теримини ташкил этиш ва уни давлатга топшириш бўйича ўтказилаётган социалистик мусобақанинг 1983 йил 26 сентябргача бўлган якунини кўриб чиқдилар.

Область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитетининг кўчма Қизил байроқлари қуйидагиларга берилди:

Бўка районига (район партия комитетининг секретари Исломов, район ижроия комитетининг раиси Абдужабборов, район агросаноат бирлашмаси Советининг раиси Ботиров, қишлоқ хўжалиги ходимлари касаба союзлари район комитетининг раиси Султонов, район комсомол комитетининг секретари Султонов, «Узсельхозтехника» район бирлашмасининг бошлиғи Мирзақулов ўртоқлар). Бу район давлатга пахта сотиш йиллик планини 21,65 процент бажарди. Шу жумладан машина терими плани 13,98 процент адо этилди. Сентябрь ойининг бешинчи беш кунлигида йиллик пахта тайёрлаш планига нисбатан давлатга 13,34 процент, шу жумладан машина терими планига нисбатан 12,48 процент пахта топширилишини таъминлади.

Байроқ Бекобод районидан олиб берилади.

Бекобод районидаги «Ленинград» совхозига (директори Қаҳрамонов, партия ташкилотининг секретари Бердибоев, касаба союз комитети раиси Ширинов, комсомол ташкилоти секретари Саттанбеков). Бу совхоз давлатга пахта сотиш йиллик планини 31,68 процент, шу жумладан машина терими планини 4,77 процент адо этди. Сентябрнинг бешинчи беш кунлигида планга нисбатан давлатга 15,93 процент, шу жумладан машина терими планига нисбатан 3,73 процент пахта топширилишини таъминлади.

Байроқ Бекобод районидаги Колпакова номли совхоздан олиб берилади.

Бўка районидаги «Партия XIX съезди» колхозига (раиси Анорбоев, партия ташкилоти секретари Холжонбоев, касаба союз комитети раиси Турғунбоев, комсомол ташкилоти секретари Абдуллаев ўртоқлар). Бу колхоз давлатга пахта сотиш йиллик планини 39,04 процент, шу жумладан машина терими планини 32,06 процент бажарди. Сентябрнинг бешинчи беш кунлигида планга нисбатан давлатга 26,12 процент, шу жумладан машина терими планига нисбатан 25,23 процент пахта топширилишини таъминлади.

Байроқ Бўка районидаги Фрунзе номли колхоздан олиб берилади.

Ғалаба районидаги Энгельс номли колхозга (раиси Ким, партия ташкилоти секретари Мавлонов, касаба союз комитети раиси Ким, комсомол ташкилоти секретари Урозов ўртоқлар). Бу колхоз давлатга пахта сотиш йиллик планини 36.73 процент, шу жумладан машина терими планини 36,99 процент адо этди. Сентябрнинг бешинчи беш кунлигида планга нисбатан давлатга 22,54 процент, шу жумладан машина терими планига нисбатан 23,96 процент пахта топширилишини таъминлади.

Байроқ Ғалаба районидаги «Победа» колхозидан олиб берилади.

Область план бўлимига социалистик мусобақа илғорларига сотиш учун Бўка районига, Бўка районидаги «Партия XIX съезди», Ғалаба районидаги Энгельс номли колхозларга, Бекобод районидаги «Ленинград» совхозига биттадан енгил автомашина ажратиш топширилди.

* * *

Область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети, область комсомол комитети районлар, колхозлар, совхозлар, луб заводлари ва луб тайёрлаш пунктлари ўртасида каноп ўриш ҳамда давлатга топшириш юзасидан ўтказилаётган социалистик мусобақанинг 1983 йил 26 сентябргача бўлган якунини кўриб чиқдилар.

Область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитетининг кўчма Қизил байроғи **Бўстонлиқ районида** (район партия комитетининг секретари Хайдуров, район ижроия комитети раиси Айдарқулов, район агросаноат бирлашмаси Совети раиси Саидкаримов, қишлоқ хўжалиги ходимлари касаба союзлари район комитети раиси Ишметов, район комсомол комитети секретари Оқилов ўртоқлар) қолдирилди. Бу район давлатга каноп сотиш йиллик планини 80 процент бажарган. Сентябрь ойининг бешинчи беш кунлигида йиллик планга нисбатан давлатга 16,9 процент каноп сотилишини таъминлаган.

Область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитетининг кўчма Қизил байроғи **Янгийўл районидаги «Интернационал» колхозига** (раиси Шукри ўғли, партия ташкилоти секретари Шек, касаба союз комитети раиси Тожибоев, комсомол ташкилоти секретари Тосқараева ўртоқлар) берилди. Бу колхоз давлатга каноп сотиш йиллик планини 76,9 процент бажарган, сентябрнинг бешинчи беш кунлигида йиллик планга нисбатан 12,6 процент каноп топширилишини таъминлаган.

Байроқ Бўстонлиқ районидаги Жданов номли колхоздан олиб берилади.

Область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитетининг кўчма Қизил байроғи **Коммунистик районидаги Янгибозор луб заводига** (директори Коростин, партия ташкилоти секретари Алимова, касаба союз комитети раиси Григорьева, комсомол ташкилоти секретари Абдураҳмонова ўртоқлар) берилди. Бу завод каноп қабул қилиб олиш йиллик планини 100 процент бажарган, сентябрнинг бешинчи беш кунлигида йиллик планга нисбатан 14,4 процент каноп қабул қилиб олган.

Байроқ Янгийўл районидаги Новомихайловск луб заводидан олиб берилади.

Область план бўлимига социалистик мусобақа илғорларига сотиш учун Бўстонлиқ районига, Янгийўл районидаги «Интернационал» колхозига ва Коммунистик районидаги Янгибозор луб заводига биттадан енгил автомашина ажратиш топширилди.

СССР Мудофаа Министрининг БУЙРУҒИ

Москва шаҳри № 231 1983 йил 27 сентябрь

БЕЛГИЛАНГАН ХИЗМАТ МУДДАТИНИ ЎТАБ БЎЛГАН ҲАРБИЙ ХИЗМАТЧИЛАРНИ 1983 ЙИЛ ОКТЯБРЬ-ДЕКАБРЬ ОЙЛАРИДА СССР ҚУРОЛЛИ КУЧЛАРИ САФИДАН БЎШАТИШ ВА ГРАЖДАНЛАРНИ НАВБАТДАГИ ҲАҚИҚИЙ ҲАРБИЙ ХИЗМАТГА ЧАҚИРИШ ТЎҒРИСИДА

СССРнинг «Умумий ҳарбий мажбурият тўғрисида»ги Қонунига мувофиқ БУЮРАМАН:

1. Ҳақиқий ҳарбий хизмат муддати 1984 йилнинг 1-январигача тугайдиган ҳарбий хизматчилар 1983 йилнинг октябрь-декабрь ойларида Совет Армияси, Ҳарбий Денгиз Флоти, чегара ва ички қўшинларнинг сафларидан бўшатилсин.

2. Ушбу буйруқнинг 1-бандига мувофиқ ҳарбий хизматчилар запасга бўшатилиши муносабати билан чақириқ кунигача 18 ёшга тўладиган, чақириқ муддатини кечиктириш ҳуқуқига эга бўлмаган гражданлар, шунингдек чақириқни кечиктириш муддати тугаган катта чақириқ ёшидаги гражданлар Совет Армияси, Ҳарбий Денгиз Флоти, чегара ва ички қўшинларга ҳақиқий ҳарбий хизматга чақирилсин.

3. Буйруқ барча роталар, батареялар, эскадрилья ва кемаларда эълон қилинсин.

СССР мудофаа министри Совет Иттифоқи маршали

Д. УСТИНОВ.

ДОВРУҒИ ДОСТОН

ЧЕТ ЭЛ ЁЗУВЧИЛАРИ ТОШКЕНТ РУҲИ ҲАҚИДА

УЗИНИНГ 2000 йиллик юбилейини жаҳон миқёсида байрам қилган Тошкентда бўладиган ҳар бир халқаро анжуман тинчлик ишига, дунё халқлари ўртасида дўстликни мустаҳкамлаш ишига хизмат қилмоқда. Шунинг учун ҳам Тошкент деган сўз тилга олинганда прогрессив кайфиятдаги барча кишилар чеҳрасида табассум жилва қилади. Биз бунга кўп маротаба шоҳид бўлганмиз. Улуғ Ватанимизда, жонажон республикамизда ўтказилган маданий-адабий тадбирларда қатнашган чет эллик ҳамкасбларимиз билан суҳбатда, Москва ва Тошкент, Самарқанд ва Ленинград, Олмаота ва Боку каби шаҳарларда бўлган адабий анжуманларда, халқаро кинофестивалларда, спектаклларнинг премьераларида айрим чет эллик меҳмонлар билан гурунглашиб, уларнинг дил сўзларини ён дафтаримизга қайд қилиб қўйган эдик. Қуйида ана шулардан айримларини эътиборингизга ҳавола қиламиз.

Ҳиндистон Адабиёт академиясининг президенти жаноб **Умашанкар ЖОШИ:** «Ҳинд достони» балетини мафтун бўлиб томоша қилдим. Либретто ҳам, музика ҳам, ижро ҳам — ҳаммаси аъло даражада. Чиндан ҳам Большой театри жаҳонга машҳур, кучли ижодий коллективга эга. Бу балетни Тошкентда ҳам кўришни орзу қиламан. Тошкентни Самандарга қиёс этгим келади. Чунки у абадий ва адабий шаҳар; Осиё ва Африка мамлакатлари адабий ҳаракатчилигининг вужудга келишида, куч тўплаб, равнақ топишида шаҳрингизнинг роли жуда каттадир. Бугунги кунда Тошкент руҳи—тинчлик ва дўстлик руҳи бутун дунё бўйлаб кезиб юрибди. Турли элу элатларни тинч-тотув яшашга, адабий-маданий алоқаларни кучайтиришга, уруш оловини ёқувчиларга қарши курашишга чорламоқда.

Бадр Чочий, Хисрав Деҳлавий, Муҳаммад Бобур, Мирзо Бедил, Мирзо Ғолиб каби буюк сўз санъаткорлари, тарихчи Гулбаданбегим аслида сизнинг ватандошингиздир. Абу Райҳон Берунийнинг «Ҳиндистон» асаридек мамлакатимни теран ва атрофлича ифодалаган китоб ҳали-ҳанузгача яратилмаган. Меъморлари сизнинг юртингиздан таклиф этилган Тож Маҳал севги ва садоқатга қўйилган мангу ҳайкалдир. Ҳиндистонда Ўзбекистонни, ўзбек адабиёти ва санъатини яхши билишади. Бизда ҳам «Баҳор» ансамблининг довруғи достон. 1966 йили Совет ҳукумати воситачилигида Ҳиндистон билан Покистон ўртасида тинчлик битими имзоланганидан кейин Тошкент айниқса машҳур бўлиб кетди. Тошкентда Ҳиндистоннинг марҳум бош министри Лаъл Баҳодир Шастри номидаги ҳинд тили ҳам ўқитиладиган мактаб бор экан.

Совет ёзувчиларининг съезди жаҳон адабий ҳаётида муҳим воқеадир. Унга барча прогрессив ёзувчилар катта умид билан қарайдилар. Чунки кўпмиллатли совет адабиётининг муваффақиятлари жаҳоншумул аҳамиятга молик. Унда дунёга маълум ва машҳур тиллардаги адабиётлар ҳам, шунингдек, социалистик революциядан кейин вужудга келган адабиётлар ҳам бор. Бу ўринда Чингиз Айтматов, Расул Ҳамзатовларнинг номини тилга олиб ўтиш мумкин. Уларнинг ижоди бутун дунёда эътибор қозонмоқда. Ишонаманки, яқин келажакда барча халқлар бир-бирларини тўла тушуниб етадилар, тинч-тотув ва фаровон ҳаёт кечирадилар. Бунда ёзувчиларнинг ҳиссаси катта бўлади.

Тошкент руҳи яшайверсин ва тантана қилаверсин.

Жазоирлик ёзувчи **Ат-Тоҳир ВАТТАР:** Тинчлик, ижтимоий тараққиёт масалалари, буржуа мафкурасига қарши курашиш масалалари ҳаммамизни ҳам ҳаяжонга солади. Бу масалалар Осиё ва Африка мамлакатлари ёзувчилари уюшмасига ҳам тегишлидир. Совет ёзувчилари бутун инсоният ташвиши билан яшамоқдалар. Социализм адабиёти яратиш эзгу туйғулар уйғотиш адабиётидир, буржуа идеологияси эса бунинг тамом аксидир.

Тошкент мен учун яна бир шундай қизил юлдузки, унга қараб инсониятнинг тараққиёт, биродарлик ва тинчлик йўлидаги ҳаракатини билиб олиш мумкин. Бу — икки курашаётган қитъа Осиё ва Африка ёзувчиларининг пойтахтидир.

Инглиз ёзувчиси **Жеймс ОЛДРИЖ:** Дунё олдида икки нарса — ё ҳаёт, ё мамот турибди. Шу масалани ҳал қилишда икки буюк қитъа —Осиё ва Африканинг салмоғи бор. Бу билан айтмоқчиманки, ер юзида тинчликни сақлаб қолишда Осиё ва Африка ёзувчилари муносиб ўрин тутадилар. Бу курашда Осиё ва Африка ёзувчилари уюшмасининг муносиб ўрни бор.

Тошкентни яхши эслайман: боғ-роғлар, фонтанлар, жуда аҳил одамлар ёдимда. Шунингдек, ёнғоқ ва хандон писталарни, анвойи ширинликларни ҳам унутиб бўлмайди, таъми, мазаси оғзимда қолган. Агар таъбир жоиз бўлса, Тошкентни жаннат дейиш керак. Чиндан ҳам шундай: Тошкент — жаннат! Мен Тошкент аҳолисига мана шу жаннатда қолишларини тилайман, бунинг асосий талаби эса тинчликдир.

Куба ёзувчиси **Марселино АРОСАРЕНА:** Тинчликни истаб қолишнинг ўзи билан иш битмайди, унинг учун курашиш керак. Совет адабиётининг асосий фазилатларидан бири шуки, у китобхонни ҳаракатчанлик руҳида тарбиялайди, уни актив бўлишга чорлайди.

Мен 1978 йили Осиё ва Африка мамлакатлари ёзувчилари 1 конференциясининг 20 йиллигига бағишланган учрашувда Куба Республикасининг вакили сифатида қатнашиб, Тошкент билан яқиндан танишганман. Тошкентни унутиб бўлмайди, ўзи ҳам, аҳолиси ҳам жуда гўзал. Чиндан ҳам у пойтахт шаҳар!

Аргентина ёзувчиси **Альфредо ВАРЕЛА:** Тошкентни узоқ Аргентинада ҳам яхши билишади. «Тинчлик, ижтимоий тараққиёт ва ва халқлар озодлиги учун» деган ҳаётбахш шиор остида ўтаётган Тошкент халқаро кинофестивалида Аргентина киночилари ҳам фаол қатнашмоқдалар. Мен ҳам Тошкентнинг, қувноқ ва сертакаллуф тошкентликларнинг мафтуни бўлганман. Яна шуни айтишим керакки, Ўзбекистоннинг қаерида бўлмайин, ҳамма жойда ҳам қувноқ чеҳраларни кўрдим. Тошкент, Самарқанд, Бухоро, Хева, Қўқон, Наманган каби шаҳарларни бунёд этган ўзбек халқи чиндан ҳам буюк халқдир. Мен бу шаҳарларда кўп қувончли дақиқаларни бошдан кечирдим. Бунинг учун сизларга ташаккур.

Эфиопиялик ёзувчи **Ассефа Гебре МАРИАМ:** Янги турмуш қураётган Эфиопия халқлари совет халқларининг тарихи ва бугунги ҳаёти, орзу-умидлари билан, классик ва замонавий адабиётингиз орқали танишмоқдалар. Бизда кўпмиллатли совет адабиётининг намуналари кўплаб таржима қилиниб, нашр этилмоқда. Ёзувчилар союзларимиз ўртасида ҳам яхши алоқа ўрнатилган. Ер юзида Тошкентни билмаган ёзувчи бўлмаса керак, деб ўйлаймиз. Чунки Осиё ва Африка мамлакатлари уюшмасига сизнинг шаҳрингизда асос солинган. Тошкент руҳи — ҳаётбахш руҳдир. Бу руҳ биз, Эфиопия ёзувчиларига ҳам илҳом бахш этиб туради. Совет Иттифоқи ривожланаётган ёш давлатларга беғараз ёрдам кўрсатиб келмоқда. Буни турли соҳаларда, масалан, олий ва ўрта маълумотли мутахассис кадрлар тайёрлашда ҳам кўриш мумкин.

Осиё ва Африка мамлакатлари ёзувчилари уюшмаси бош секретарининг ўринбосари **Субхас МУКЕРЖИ:** Тошкент ҳар бир ҳиндистонлик учун дўстлик шаҳридир. Осиё ва Африка мамлакатлари ёзувчиларининг I конференциясида қатнашганман. Ўшандаёқ шаҳрингиз менга ёқиб қолган. Мен зилзилагача бўлган Тошкентни ҳам, янги, замонавий Тошкентни ҳам яхши эслайман. Совет кишиларининг биз, ҳиндистонликларга хайрихоҳлигини, олижанoблигини ва қалб ҳароратини чуқур ҳис қиламиз. Мен Тошкентда кўп мартаба бўлганман, ҳар сафар ҳам тошкентликларнинг меҳмондўстлигини, самимийлигини сезаман. Осиё ва Африка мамлакатлари ёзувчилари I Тошкент конференцияси бўлган 1958 йилда туғилган ўғил-қизларимиз ҳозир балоғатга етишди, балки улар орасида қаламкашлар ҳам бордир. Ҳаёлан уларни кўз олдимга келтириб, фахрланиб қўяман, ёшим ўтиб бораётганига ачинмайман, чунки давомчиларимиз бор.

Мен бутун инсониятни тинчликни севишга ундаётган тошкентликлар руҳи олдида таъзим қиламан ҳамда уларга газетангиз орқали тинчлик-хотиржамлик, бахт-саодат ва катта ютуқлар тилайман.

Осиё ва Африка мамлакатлари ёзувчилари уюшмасининг бош секретари **Алекс Ла ГУМА:** «Ўзбекистон», «Тошкент» сўзларини эшитибоқ чеҳрамизда табассум жилва қилади. Шуни катта қувонч ва зўр мамнуният билан қайд этиш лозимки «Ўзбекистон», «Тошкент» сўзлари чиндан ҳам етти иқлимда маълуму машҳур бўлиб кетган. Тинчлик ишига катта ҳисса қўшаётгани учун ҳам Тошкент қадрлидир. Тинчликни сақлаб қолиш давримизнинг бош масаласидир. Биз ишонамизки, барча соф виждонли ёзувчилар ўз ижодлари билан тинчлик ишига хизмат қиладилар. Осиё ва Африка мамлакатлари ёзувчилари уюшмаси тинчлик учун курашда олдинги сафларда бормоқда.

Абдуқаҳҳор ИБРОҲИМОВ.

СЎЗ — КОНФЕРЕНЦИЯ ҚАТНАШЧИЛАРИГА

ҚАРДОШЛИГИМИЗ МУСТАҲКАМ

Асефа Гебре МАРИАМ,
Эфиопия Ёзувчилар союзининг Бош секретари, Осиё ва Африка ёзувчилар ассоциацияси секретариатининг аъзоси

— ОСИЁ ва Африка мамлакатлари ёзувчиларининг VII Тошкент конференцияси бутун дунёда ижтимоий-сиёсий муносабатлар ғоят кескинлашган, Америка маъмурияти бошчилигидаги империалистик кучлар ўз озодлиги ва ёркин келажаги учун курашаётган халқларга қарши жуда пухта ўйланган ёвуз ва ғаразли режалар билан душманлик қилаётган бир шароитда ўтмоқда. Инсониятнинг порлоқ келажагини ҳимоя қилиш, бутун ер юзида тинчликнинг барқарор бўлиши учун курашиш — жаҳон халқларининг эзгу мақсадидир. Совет халқи уруш даҳшатларини ўз бошидан кечирган, ўз эрки йўлида миллион-миллионлаб асл фарзандларини қурбон бериб, дунёни фашизмнинг даҳшатли чангалидан омон сақлаб қолган. Шунинг учун ҳам бутун инсоният ва тараққийпарвар кучлар совет халқининг оташин даъвати ва амалга ошираётган улуғ ишларига ҳамда эндигина тараққиёт йўлига кираётган халқларга бераётган беғараз ёрдамига катта ишонч билан қарайдилар.

Эфиопияга Совет Иттифоқи халқ хўжалигининг барча соҳаларини ривожлантиришда яқиндан кўмак бермоқда. Халқимиз Эфиопия меҳнаткашлар партияси раҳбарлигида янги ҳаёт қуриш йўлида катта муваффақиятларни қўлга киритмоқда. Халқларимиз ўртасидаги дўстлик ва қардошлик йилдан-йилга ривожланиб бормоқда. Бундан бир неча кун аввал Эфиопия пойтахти — Аддис-Абебада жаҳон пролетариатининг улуғ йўлбошчиси В. И. Ленинга ҳайкал ўрнатилганлиги ва биз ўз революциямизнинг тўққиз йиллигини тантанали нишонлаганлигимиз, бу тантаналарда КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Ш. Р. Рашидов бошчилигидаги КПСС делегациясининг иштирок этганлиги ҳам дўстлигимизнинг ёркин бир саҳифасига айланди. Албатта, халқларимиз ўртасидаги самимий муносабатларда бундан кейин ҳам қувончли воқеалар кўп бўлиши, табиий. Шу маънода Осиё ва Африка ёзувчиларининг VII конференцияси икки қитъа халқлари ва ижодкорлари бир-бирларини чуқур тушунишлари, империализм, ирқчилик, апартеид ва бошқа реакцион кучларга қарши бир жону-бир тан бўлиб кураш олиб боришимизда муҳим аҳамият касб этади.

Мен ҳар сафар Совет Иттифоқига қадам қўйганимда ўзимни беҳад эркин ҳис этаман. Чунки 1960—1965 йилларда Ленинград университетининг шарқшунослик факультети талабаларига лекция ўқиганман, шу билан бирга рус классик ва совет адабиёти билан чуқур танишиш бахтига муяссар бўлганман. Бу ижодий тақдиримда ҳам ўз ифодасини топмоқда. Рус адабиётининг атоқли намояндалари асарларини ўрганиш билан бир қаторда дунёдаги энг бой адабиётдан ватандошларим ўз тилларида баҳра олишлари учун бадиий таржима билан ҳам шуғулланмоқдаман. Хусусан, Гоголнинг «Ревизор» комедияси театр санъатимиз ихлосмандлари ўртасида жуда ҳам машҳур бўлиб кетганлигини фахр билан таъкидлашни истардим.

Буюк рус халқи ва адабиётига бўлган меҳр-муҳаббатим оиламизга ҳам ўтмоқда. Ленинградда туғилган ўғлимизни биз Пушкин деб атадик. Ҳозир Ярид Пушкин Ассефа—Харьков қурувчи-инженерлар институтининг архитектура факультети иккинчи курс студентидир. Ўйлайманки, у келажакда инженер бўлган тақдирда ҳам қалбини адабиётга бўлган меҳр асло тарк этмайди.

Осиё ва Африка ёзувчиларининг 1972 йил Луанда [Ангола] ва 1978 йил Тошкент адабий анжуманларида иштирок этганлигимни ифтихор билан эслайман. Айниқса, Тошкентда ўтказилган интернационал шеърият кечаси худди кечагидай хотирамда. Бу адабий учрашувда жаҳоннинг турли тилларида жаранглаган ажойиб шеърларни тўпланганлар ғоят самимий ва ҳаяжон билан қарши олган эдилар. Фурсатдан фойдаланиб, газетангиз ўқувчиларига мустаҳкам соғлиқ, ишларида муваффақиятлар, ҳамиша тинчлик ва осойишта яшашларини тилайман.

СПОРТ

МУСОБАҚАЛАР, УЧРАШУВЛАР

● ВОЛЕЙБОЛ. ГДР шаҳарларида волейбол бўйича Европа чемпионати ниҳоясига етди. СССР эркаклар терма командаси барча учрашувларни мағлубиятсиз ўтказиб, Европа чемпиони деган юксак номга сазовор бўлдилар. Аёллар терма командаси эса сўнгги ҳал қилувчи учрашувда майдон эгаларига 2:3 ҳисобда ютқазиб қўйиб, кумуш медаль билан кифояландилар. СССР терма командаси составида тошкентлик Л. Макаркина ҳам иштирок этди.

● КЛАССИК КУРАШ. Тошкентлик полвон Комил Фатхулин Киевда бўлиб ўтган жаҳон чемпионатида СССР терма командаси шарафини муносиб ҳимоя қилди. У 57 килограммли вазнлилар мусобақасида иштирок этиб, кумуш медалга сазовор бўлди.

● ФУТБОЛ. СССР футбол чемпионатининг олий лига вакиллари навбатдаги тур ўйинларини ўтказдилар. Уларнинг натижаларини маълум қиламиз. «Торпедо» (М) —«Динамо» (М) —2:1, «Динамо» (К) — «Зенит» —2:2, «Металлист» — «Пахтакор» — 1:0, «Жальгирис» — «Черноморец» — 2:1, «Динамо» (Мн) — «Нистру» — 0:0, «Арарат» — «Нефтчи» — 1:0, «Торпедо» (Кт) — «Динамо» (Тб) — 2:2.

● ЧИМ УСТИДА ХОККЕЙ. Мамлакат чемпионатининг кумуш медалига даъвогарлик қилаётган икки коллектив — Москва физкультура институтининг спорт клуби ҳамда «Политотдел» командалари кеча ўзаро такрорий учрашув ўтказдилар. Бир кун аввал бу командалар ўртасида бўлиб ўтган баҳсда 1:1 ҳисоби қайд қилинди.

Чемпионатнинг сўнгги учрашувини «Политотдел» ўз майдонида ўтказади. Москва областининг «Спартак» командаси колхоз қизларининг меҳмони бўлади.

Редактор Н. НАСИМОВ.

БУГУН — ЖАҲОН ТУРИЗМ КУНИ

МЕҲМОНЛАРГА ҚАЛБИМИЗ ОЧИҚ

Яқинда республикамиз пойтахти Тошкентнинг 2000 йиллик юбилейи кенг нишонланди. Бу шодиёна кунларда шаҳримизда кўпгина чет эллардан келган туристлар ҳам бўлишди. Улар Тошкентнинг ажойиб архитектураси, тарихий ёдгорликлари, ям-яшил боғ ва ҳиёбонлари, беҳисоб фавворалари, тошкентликларнинг меҳмондўстликлари бир умр ёдларида қолишини алоҳида таъкидладилар.

Пойтахтимизга чет элдан келаётган туристлар сони йилдан-йилга кўпайиб бормоқда. Уларни меҳмоннавозлик билан кутиб олиш, экономикада ва маданий ҳаётда эришаётган ютуқларимиз билан яқиндан таништириш бўлимимиз ходимлари олдида турган энг муҳим вазифалардир. Шаҳримизнинг юбилейи йилида биз чет эллик туристларга янги-янги экскурсиялар таклиф қилдик. Меҳмонларимизга айниқса, «Тошкент — 2000 ёшда» тематик экскурсияси маъқул тушди. Улар шаҳарнинг диққатга сазовор жойлари, тарихий ёдгорликлари билан танишдилар, «Баҳор», «Лазги», «Шодлик» сингари машҳур ансамблларимизнинг концертларини томоша қилдилар. Уларга хизмат кўрсатишда тажрибали ходимларимиздан В. Абдулходиева, М. Каримова, И. Салаев, Н. Сазонова ва кўплаб бошқалар жонкуярлик қилдилар.

Умуман партия ва ҳукуматимиз туризмни ривожлантиришга катта эътибор бераётганликларини алоҳида таъкидлаш керак. Республикамизнинг қадимий шаҳарлари Самарқанд, Хива, Бухоро, Шаҳрисабзда янги туристик комплекслар ташкил этилганлиги бунинг ёрқин далилидир. Тошкентда эса мамлакатимизда энг йириклардан ҳисобланган туристик комплекс ишлаб турибди.

Яқин келгусида эса туристик комплекслар янада кўпаяди. Ҳозирнинг ўзида бўлимимиз ходимлари шонли сана—Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси ташкил этилганлигининг 60 йиллиги нишонланадиган келгуси йилда чет эл туристларини қабул қилиб олишга тайёргарлик кўрмоқдалар. 1984 йилда биз хорижий мамлакатлардан келган меҳмонларга янги-янги маршрутлар таклиф қиламиз. Жумладан, улар Жиззахга — янги ерларни ўзлаштириш бошланган шаҳарга бир кунлик саёҳат қилиш имкониятига эга бўладилар. Улар Чирчиқ ўрмон хўжалиги территориясида ҳордиқ чиқариб, миллий таомлардан татиб кўришлари, Абдулқосим мадрасаси базасида ўзбек миллий рақслари кечасида қатнашишлари мумкин бўлади. Шунингдек, Самарқандга автобусда, Бухоро ва Самарқандга самолётда бир кунлик саёҳатлар ҳам анча кўпайтирилади. Тажриба бундай саёҳатлар чет эллик туристларга жуда маъқул тушаётганлигини кўрсатиб турибди.

Келгуси йили Туризм уйи фойдаланишга топширилади. Бу ерда хорижий мамлакатдан келган меҳмонлар чет тилларга таржима қилинган янги совет бадиий фильмларини томоша қиладилар. Туризм уйида саёҳатчиларнинг олимлар, мутахассислар, қишлоқ хўжалик ходимлари билан учрашувлари уюштирилади. Бу ерда дўстлик кечаларини, меҳмонга келган туристларимизнинг миллий байрамларини нишонлаш ҳам режаланган.

Туризм халқлар ўртасида дўстлик алоқаларини, тинчликни мустаҳкамлашнинг муҳим воситасидир. Шунинг учун ҳам ер курраси халқлари ҳар йили жаҳон туризм кунини кенг нишонлайдилар. Бу галги анъанавий байрамимиз «Туризм — ҳар бир кишининг ҳуқуқигина эмас, масъулияти ҳамдир» деган шиор остида ўтказилмоқда. Шунинг учун ҳам бўлимимиз ходимлари халқлар ўртасида дўстлик ва ҳамкорлик алоқаларини тобора мустаҳкамлашга хизмат қилаётган туризмни ривожлантириш учун барча зарур чораларни кўрмоқдалар.

Қ. ТЎЛАГАНОВ,
«Интурист» Бутуниттифоқ акционерлик жамиятининг Тошкент шаҳридаги бўлими бошқарувчиси.

МОНГОЛИЯ САНЪАТИ КЎРГАЗМАСИ

Ўзбекистон ССР Давлат санъат музейида республикамизда давом этаётган Монголия кунлари муносабати билан Монголия санъати кўргазмаси очилди.

Кўргазмада 200 дан зиёд амалий ва тасвирий санъат асарлари намойиш этилмоқда. Монголия санъатида буддизм таъсири кучлидир. Айниқса, кўп асрлик ҳисобланмиш халқ амалий санъатида ана шу томонларни сезиш мумкин. Будда ва авлиёлар тасвирлари чеварларнинг каштачилик, халқ усталари ишларида акс эттирилган. Заллардан муносиб ўрин олган миллий кийим безаклари, ниқоблар, сополда ўз аксини топган турли ҳайкалчалар ва лойдан тайёрланган бўртма санъат намуналари томошабинларда қизиқиш уйғотмоқда.

Биз XVIII—XIX асрлардаги Монголия халқ санъатида бир неча турлар ривож топганлигининг гувоҳи бўламиз. Бир қараганда, уларда диний жиҳатлар кўпроқ устунлик қилса-да, шунга қарамай тасвирий ва халқ амалий санъати узлуксиз ривож топган.

Ҳозирги замон тасвирий санъати асарларида эса халқ ҳаёти билан чамбарчас боғлиқ жиҳатларни кузатамиз. Тарихий-инқилобий, дўстлик ва интернационализм мавзуларида яратилган полотноларда эса совет ва монгол халқлари ўртасидаги яхши қўшничилик муносабатлари ўз ифодасини топган.

Монголия рассомлари ижодида халқ бахти учун курашган ажойиб инсонлар ҳаёти етакчи ўринни эгаллайди. Бу мавзуда самарали ижод қилаётган истеъдодли мўйқалам эгаларидан бири Марзан Шаров биринчилардан бўлиб пролетариатнинг доҳийси В. И. Ленин портретини яратган эди. Шундан сўнг талантли рассомлардан Долгорин Манибадар, Дамдисурен, Цэвэгжав, Чултэм, Ядамсурэн, ҳайкалтарош Жамба кабиларнинг маҳорат билан ишланган асарлари пайдо бўлди.

Музей залларида намойиш этилаётган рассомчилик, ҳайкалтарошлик ва халқ амалий санъати асарлари томошабинларда катта қизиқиш уйғотмоқда.

М. АҲМЕДОВ,
Ўзбекистон ССР Давлат санъат музейининг катта илмий ходими.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

● ҒАРБИЙ БЕРЛИН. Буерда коммунал муассасалар ва транспорт ходимлари касаба союзининг тинчлик кунида актив қатнашиш юзасидан тармоқдаги барча меҳнаткашларга даъватномаси эълон қилинди. Тинчлик кунини 5 октябрда ўтказиш мўлжалланмоқда.

Шу куни Ғарбий Берлин немис касаба союзлари бирлашмасининг ташаббуси билан шаҳар меҳнаткашлари ўз ишларини беш минут тўхтатадилар. Бу эса Американинг ўртача олисликка учириладиган янги ракета-ядро қуролини Ғарбий Европа территориясида жойлаштиришга йўл қўймаслик учун ишчилар синфи хоҳиш-иродасининг намойиши бўлади.

● ҚУВАЙТ. Бирлашган Араб амирликларида нашр этилаётган «Ал-Халиж» газетаси қуйидагиларни ёзади: Қўшма Штатлар Ливан миллий-ватанпарвар кучларига қарши олиб бораётган уруш — барча араб халқларига қарши урушдир. Америка—Исроил ҳужумидан Ливанни қутқариб қолиш учун араб мамлакатлари умумий позицияни ишлаб чиқишлари ва Вашингтон билан барча алоқаларни узишлари лозим.

● МЕХИКО. Мексика бошдан кечираётган чуқур молиявий-иқтисодий танглик қимматчиликнинг ўсишига ҳамон таъсир ўтказмоқда. Кейинги кунларда мамлакатда кўпгина озиқ-овқат маҳсулотларининг нархи яна кескин равишда кўтарилди. Жумладан, тухум нархи 50 процент қимматлашди, сут ва сут маҳсулотлари нархи 25—30 процент ошди, гўшт нархи анча кўпайди.

● ДЕҲЛИ. Ганг ва Брахмапутра дарёлари тошганлиги натижасида Ҳиндистондаги юзлаб шаҳарларни сув босди. Маъмурларнинг маълумотларига кўра, табиий офат кейинги икки кун ичида 106 кишининг ҳалок бўлишига олиб келган. Ҳиндистоннинг Уттар-Прадеш штатида 94 мингдан кўпроқ уй-жой шикастланган ёки бутунлай вайрон бўлган, жала қуйиб сув тошганлиги сабабли 8,4 миллион киши зарар кўрган. Бихар штатида 200 га яқин қишлоқни сув босиб кетганлиги оқибатида минг-минглаб киши ташқи дунёдан ажралиб қолган.

● ЛУАНДА. ЖАРнинг ирқчи маъмурлари қора танлилар яшаётган Дурбана шаҳрининг чеккаларида Жанубий Африка Коммунистик партиясининг миллий раиси Юсуф Муҳаммад Даду хотирасига бағишлаб оммавий митинглар ўтказишни таъқиқлади.

Мамлакатнинг таниқли жамоат ва сиёсат арбоби узоқ давом этган оғир касалликдан сўнг шу йил 19 сентябрь куни Лондонда вафот этган эди.

(ТАСС).

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

Ф. Хўжаев номидаги 1-пойабзал фабрикаси қошида очилган

143-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

ЙИГИТ ВА ҚИЗЛАРНИ

ЎҚИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

БИЛИМ ЮРТИ ҚУЙИДАГИ ИХТИСОСЛАР БЎЙИЧА МАЛАКАЛИ МУТАХАССИСЛАР ТАЙЁРЛАЙДИ:

пойабзал қисмларини бичувчилар, заготовка тикувчи, пойабзал тикувчи, тайёр маҳсулотни қабул қилувчи контролёрлар, слесарь ремонтчи, электромонтёр, конструктор-модельер, модали пойабзал тикувчи.

БИЛИМ ЮРТИГА ҚАБУЛ ҚИЛИНГАН 8—10 СИНФНИ ТАМОМЛАГАН ЎҚУВЧИЛАРГА ҲАММА ҲУНАР БЎЙИЧА ЎҚИШ МУДДАТИ 6 ОЙ ВА УЛАР 70 СЎМ СТИПЕНДИЯ БИЛАН ТАЪМИНЛАНАДИЛАР. Практикада ишлаганлар иш ҳақининг 50 процентини оладилар. **Билим юрти қошида ўқувчиларнинг маданий ҳордиқ чиқариши учун пойабзалчилар маданият саройи ва ундаги туристик, спорт ва ҳаваскорлик тўгараклари мунтазам равишда ишлайди. Булардан ташқари билим юрти қошида бепул болалар ва аёллар кўйлакларини бичиш-тикиш курси очилган, битирувчиларга гувоҳнома берилади.**

БИЛИМ ЮРТИ ҚОШИДА ИШЧИ ЁШЛАР МАКТАБИ БОР
ЎҚИШ ГРУППАЛАР КОМПЛЕКТЛАНГАНДАН СЎНГ БОШЛАНАДИ.

Билим юртини аъло битирган ўқувчиларга техникум ва институтга йўлланма берилади.

Ўқишга киришни хоҳлаганлар қуйидаги ҳужжатларни тақдим қилишлари лозим: директор номига ариза, маълумоти ҳақида ҳужжат, туғилганлиги тўғрисида гувоҳнома ёки паспорт, турар жойидан, саломатлиги ҳақида справкалар, 3х4 см. ҳажмида 6 дона фотосурат.

Бизнинг адрес: Тошкент шаҳар, Б. Хмельницкий кўчаси, 6-уй (2, 3, 6, 14-троллейбусларнинг, «Пойабзал фабрикаси» бекати). Телефонлар: 53-99-91, 53-99-04.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Мультфильм. 9.50 — Ҳужжатли фильм. 10.20 — Изғирин. Бадиий фильм. 11.35 — Концерт. 13.25 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.35 — Е. А. Кибрик ижоди. 17.20 — Львов тажрибаси. 17.35 — Мухбирларимиз ҳикоя қиладилар. 18.05 — Мактаб ўқувчиларининг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони УССР Олий Советининг депутати Николаевск областидаги С. М. Киров номли колхоз раиси Н. Н. Рябошапка билан учрашуви. 19.05 — Мультфильм. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Ҳозирги дунё ва ишчилар ҳаракати. 20.10 — Французча дарслар. Бадиий фильм. 21.30 — Время. 22.05 — Ираклий Андроников туғилган куннинг 75 йиллигига. 23.25 — Дунё воқеалари. 23.40 — Спорт ҳафталиги.

ТОШКЕНТ-I. 11.30 — Физика. 12.00 — Ҳужжатли фильм. 12.30 — Болалар учун фильм. 13.20 — Иван Макарович. Бадиий фильм. 17.40 — Мактаб ўқувчилари учун — китоб бизнинг дўстимиз. 18.25 — Бугун — жаҳон туризм куни. 18.45 — КПСС Марказий Комитети июнь (1983 й.) Пленуми қарорлари ҳаётга. 19.05 — Ҳужжатли фильм. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Азиз Несин. Комиссия келармиш. Теленовелла. 20.30 —Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Хирмонингизга барака. 22.25 — Ҳужжатли фильм. 23.25 — Янгиликлар.

ТОШКЕНТ-II. 9.00 —16.50 — МТ-II. 18.15 — Болалар учун фильм. 18.45 — Бахтли болалигимиз учун жонажон мамлакатга раҳмат. 19.15 — Ҳужжатли фильмлар. 19.50 — Янгиликлар. 20.10 — Севишганлар. Бадиий фильм. 21.30 — Москва-II.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА 27/IX да **Юрак операцияси,** 28/IX да **Келинлар қўзғолони,** 29/IX да **Юлдузли тунлар.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 28/IX да **Заҳар ичган даъвогар,** 29/IX да **Тошкентликлар.**

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — 28/IX да **«Аёл — йиртқичлар даврасида»** аттракциони иштирокида Москва цирки артистларининг гастроллари.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ
ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000. Тошкент—П, ЛЕНИН кўчаси, 41

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916, 325748, масъул секретарь—334808, 325353, секретариат — 325750. БЎЛИМЛАР: партия турмуши — 325778, саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325749, қишлоқ хўжалиги — 325647, пропаганда; совет қурилиши — 325645, фан, маданият ва олий ўқув юртлари — 325553, адабиёт ва санъат — 325767, ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325733, хатлар ва оммавий ишлар; фельетонлар — 334048, 325354. Фотомухбир — 325894.

Р. 02181 Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил байроқ орденли босмахонаси Тошкент шаҳри ИНДЕКС: 64684. Б.—1689. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12